

IPPFORB

Toolkit for Parliamentarians

Acknowledgement

This is an informal translation of the IPPFoRB's Toolkits for Parliamentarians. All reasonable efforts have been made to ensure this is an accurate translation. This version is a translation of the original document in English and shall serve as information purposes only. In the case of a discrepancy, the English original shall prevail.

The translation of this document from English into Thai was jointly commissioned by the following organisations.

International Panel of
Parliamentarians
for Freedom of Religion
or Belief

คู่มือสำหรับสมาชิกรัฐสภาเพื่อส่งเสริมเสรีภาพในการนับถือศาสนาและความเชื่อ

ชุดคู่มือนี้จัดทำขึ้นโดยองค์กร CSW

ตุลาคม ค.ศ.

2018

วิธีการใช้ชุดคู่มือ

ชุดคู่มือฉบับนี้ถูกออกแบบขึ้นมาเพื่อช่วยให้สมาชิกรัฐสภาสามารถรณรงค์ผลักดันในเรื่องสิทธิในเสรีภาพในการนับถือศาสนาหรือความเชื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งขึ้นต่อประเด็นดังกล่าว รวมถึงต่อกลไกทั้งในระดับชาติ ภูมิภาคและระหว่างประเทศที่สามารถใช้ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธินี้

วันแห่งเสรีภาพในการนับถือศาสนาและความเชื่อสากลจัดขึ้นประจำทุกปีในวันที่ 27 ตุลาคม ท่านสามารถใช้คู่มือนี้ในการเลือกดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้สนับสนุนเสรีภาพดังกล่าวในวันนี้และตลอดทั้งปี

กิจกรรมหรือปฏิบัติการที่เสนอแนะสำหรับวันเสรีภาพในการนับถือศาสนาและความเชื่อสากล ได้แก่:

- การตั้งกระทู้ถามในรัฐสภา
- การเสนอวาระอภิปรายในรัฐสภา
- การสร้างความตระหนักรู้ในสื่อสังคมออนไลน์
- การเขียนบทความในสื่อถึงความสำคัญของเสรีภาพในการนับถือศาสนาและความเชื่อ

หรือเพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเฉพาะกรณี

กิจกรรมเหล่านี้จะได้รับการนำเสนอและอธิบายเพิ่มเติมในชุดคู่มือฉบับนี้ และสรุปในส่วนสรุปตอนท้าย

กิจกรรมหรือปฏิบัติการที่ช่วยส่งเสริมสิทธิในการนับถือศาสนาในระยะยาว ได้แก่:

- การใช้กลไกต่าง ๆ ที่อยู่ในรัฐสภา
- การเข้าไปทำงานร่วมกับภาคประชาสังคมและสื่อ
- การดึงความสนใจเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิในการนับถือศาสนาและความเชื่อ ผ่านกลไกสิทธิมนุษยชนในระดับภูมิภาคหรือนานาชาติ

ชุดคู่มือ

ชุดคู่มือฉบับนี้มีโครงเนื้อหาเกี่ยวกับกลไกต่าง ๆ ที่สามารถใช้รณรงค์ผลักดันประเด็นเสรีภาพในการนับถือศาสนาและความเชื่อทั้งภายในประเทศและต่างประเทศตามกำลังความสามารถ ในฐานะที่เป็นสมาชิกรัฐสภานานาชาติ ได้แก่:

- อะไรคือเสรีภาพในการนับถือศาสนาและความเชื่อ
- วิธีการใช้กลไกทางรัฐสภาในการเสนอประเด็นเสรีภาพในการนับถือศาสนาและคว

International Panel of
Parliamentarians
for Freedom of Religion
or Belief

**CSW everyone
free to believe**

- มุ่งมั่นต่อรัฐบาล
- วิธีการใช้กลไกสิทธิมนุษยชนในระดับภูมิภาค
- วิธีการใช้กลไกของสหประชาชาติ
- วิธีการทำงานร่วมกับภาคประชาสังคม
- บทสรุปและข้อสรุปสำหรับกิจกรรมที่เสนอแนะในวันเสรีภาพในการนับถือศาสนาและความเชื่อสากล

เสรีภาพในการนับถือศาสนาหรือความเชื่อคืออะไร

สิทธิในเสรีภาพทางความคิด มโนธรรมสำนึก ศาสนาหรือความเชื่อมักถูกเรียกว่า ‘เสรีภาพทางศาสนา’ หรือที่รู้จักกันทั่วไป คือ ‘เสรีภาพในการนับถือศาสนาและความเชื่อ’ (freedom of religion or belief – FoRB) เป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานและสากลที่ปราศ เราสามารถเข้าใจสิทธิดังกล่าวได้ในประเด็นของมิติส่วนบุคคลหรือภายในบุคคล หรือ ‘สิทธิภายใน’ (forum internum) และในมิติภายนอก หรือ ‘สิทธิภายนอก’ (forum externum)

สิทธิภายใน (Forum Internum)

สิทธิของบุคคลในการมี โอบรับและเปลี่ยนแปลงความเชื่อที่ยึดถือภายในจิตใจ กล่าวคือ ‘สิทธิภายใน’ จะได้รับการคุ้มครองอย่างเต็มที่ กรณีนี้นิยามความว่า ไม่มีสถานการณ์ใดที่เสรีภาพดังกล่าวจะถูกละเมิดหรือจำกัด โดยใช้ข้ออ้างความชอบธรรมอย่างเหตุผลเรื่องความมั่นคงของชาติหรือภาวะฉุกเฉิน

เรื่องนี้ครอบคลุมถึงสิทธิในการสร้างและยึดถือความคิดเห็นที่อยู่บนพื้นฐานของมโนธรรมสำนึก ซึ่งอาจถูกมองว่าน่ารังเกียจ

กฎในมาตรา 18 ของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศอื่น ๆ

เสรีภาพในการนับถือศาสนาและความเชื่อถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน เนื่องด้วยเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของกรอบสิทธิมนุษยชน สิทธิดังกล่าวเป็นเรื่องสากลด้วยที่เป็นการคุ้มครองปัจเจกชนทุกคน อันได้แก่ ผู้ที่นับถือพระเจ้า ผู้ที่ไม่นับถือพระเจ้าและผู้ที่ไม่เชื่อในพระเจ้า รวมถึงผู้ที่เลือกที่จะไม่นับถือศาสนาหรือลัทธิ ความเชื่อใด ๆ สิทธิดังกล่าวเป็นการคุ้มครองที่ตัวปัจเจกชนหาใช่ศาสนาความเชื่อ

หรือแม้แต่สร้างความขุ่นเคืองให้กับผู้อื่น กรณีนี้นิยามการคุ้มครองสิทธิในการโอบรับศาสนาหรือความเชื่อที่ตนเลือก สิทธิที่จะไม่โอบรับศาสนาหรือความเชื่อ และสิทธิในการปฏิเสธหรือเปลี่ยนแปลงศาสนาหรือความเชื่อ โดยเป็นอิสระ ปราศจากการบังคับ

สิทธิภายนอก (Forum Externum)

สิทธิของบุคคลในการแสดงออกหรือแสดงให้เห็นถึงศาสนาหรือความเชื่อของตน ไม่ว่าจะในฐานะปัจเจกหรือในฐานะส่วนหนึ่งของกลุ่มชุมชน กล่าวคือ ‘สิทธิภายนอก’ (forum externum) สามารถถูกจำกัดได้โดยรัฐ หากแต่ในสถานการณ์พิเศษเท่านั้น และจำเป็นต้องมีหลักฐานหนักแน่นจากผู้ที่ตั้งการบังคับให้มีการจำกัดเสรีภาพดังกล่าว

มติใหม่ของเสรีภาพในการนับถือศาสนาและความเชื่อ

คุ้มครองสิทธิในการแสดงออกทางศาสนาหรือความเชื่อผ่านการสอน การเคารพบูชา การนับถือปฏิบัติและพิธีกรรมในรูปแบบอื่น ซึ่งรวมถึง สิทธิในการมีศาสนาหรือความเชื่อของตนเองร่วมกับผู้อื่น สิทธิในการโน้มน้าวให้ผู้อื่นมายอมรับนับถือความเชื่อทางศาสนาเดียวกันโดยปราศจากการบังคับ และสิทธิในการตีพิมพ์และเผยแพร่เนื้อหาหรือข้อมูลในรูปแบบอื่นเกี่ยวกับศาสนาหรือความเชื่อ ส่วนนี้ยังครอบคลุมถึงสิทธิในการเป็นเจ้าของและใช้อาคารสถานที่เพื่อประกอบพิธีทางศาสนา และสิทธิในการแสดงออกทางศาสนาหรือความเชื่อผ่านการแต่งกาย พิธีกรรม และสัญลักษณ์

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน¹ ได้สรุปไว้ว่า “กฎหมายระหว่างประเทศอนุญาตให้มีการจำกัดเสรีภาพในการแสดงออกทางศาสนาหรือความเชื่อ ก็ต่อเมื่อการจำกัดเสรีภาพนั้นได้รับการบัญญัติในกฎหมายและจำเป็นต่อการปกป้องคุ้มครองความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อย สุขภาพหรือศีลธรรมอันดี หรือสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของผู้อื่น”²

กฎหมายระหว่างประเทศ

มาตรา 18 ของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน กล่าวว่า “ทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพในความคิด มโนธรรมสำนึก และศาสนา ทั้งนี้ สิทธินี้รวมถึงอิสรภาพในการเปลี่ยนศาสนาหรือความเชื่อ และอิสรภาพในการแสดงออกทางศาสนาหรือความเชื่อของตนในการสอน การปฏิบัติ การสักการบูชาและการประกอบพิธีกรรม ไม่ว่าจะโดยลำพังหรือในชุมชนร่วมกับผู้อื่น และในที่สาธารณะหรือส่วนบุคคล”

มาตรา 18 ยังถูกกำหนดเพิ่มเติมไว้ในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ซึ่งรับรองโดยสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ ในปีค.ศ. 1966 พร้อมกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ซึ่งรวมกันเป็นบัญญัติว่าด้วยสิทธิระหว่างประเทศ (International Bill of Rights) ความเห็นทั่วไปที่ 22 ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนได้ให้รายละเอียดที่สำคัญเกี่ยวกับการนำมาตรา 18 ในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองไปปฏิบัติ

เสรีภาพในการนับถือศาสนาและความเชื่อได้รับการคุ้มครองโดยบรรดาสันธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนอื่น ๆ ได้แก่

¹ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (Human Rights Committee) เป็นหน่วยงานของผู้เชี่ยวชาญอิสระซึ่งติดตามตรวจสอบการดำเนินการตามกติกาสากลว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองและตีพิมพ์เสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการตีความเนื้อหาในบทบัญญัติกฎหมายสิทธิมนุษยชน ประเด็นรายหัวข้อ และวิธีการในการทำงาน

² ความเห็นทั่วไปที่ 22 ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (General Comment 22 of the Human Rights Committee). <http://hrlibrary.umn.edu/gencomm/hrcom22.htm>

- อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (มาตรา 14)
- อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานและสมาชิกในครอบครัว (มาตรา 12)
- ปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยการจัดการไม่อดทนต่อความแตกต่างและการเลือกปฏิบัติบนพื้นฐานของศาสนาและความเชื่อ (สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ [UNGA], 25 พฤศจิกายน ค.ศ. 1981) ปฏิญญาแห่งสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิของบุคคลที่เป็นชนกลุ่มน้อยทางชาติหรือชาติพันธุ์ ศาสนาและภาษา (สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ [UNGA], 18 ธันวาคม ค.ศ. 1992)

ผู้รายงานพิเศษด้านเสรีภาพในการนับถือศาสนาหรือความเชื่อคือผู้เชี่ยวชาญแห่งสหประชาชาติในด้านนี้ผู้รายงานและให้ข้อเสนอแนะที่ช่วยกำหนดและพัฒนาข้อถกเถียงต่อประเด็นเกี่ยวกับเสรีภาพในการนับถือศาสนาหรือความเชื่อ

ทำไมเสรีภาพในการนับถือศาสนาจึงเป็นเรื่องสำคัญ

เสรีภาพในการนับถือศาสนาเป็นสิทธิสากลที่มีประโยชน์ต่อทุกคน เสรีภาพดังกล่าวช่วยคุ้มครองให้มีการเคารพในความแตกต่างหลากหลาย และการใช้สิทธิดังกล่าวได้โดยอิสระเป็นผลดีต่อธรรมาภิบาล การพัฒนา หลักนิติธรรม สันติภาพและความมีเสถียรภาพ

เกือบทุกประเทศในโลกนี้ได้ให้ปฏิญญาถ้อยคำมั่นต่อเสรีภาพในการนับถือศาสนา และ 84 เปอร์เซนต์³

ของประชากรโลกแสดงตนว่านับถือศาสนา อย่างไรก็ตาม ในปี ค.ศ. 2016 พบว่ามีกระแสที่เพิ่มขึ้นของการจำกัดควบคุมทางศาสนาของรัฐบาลต่าง ๆ อีกทั้งพรรคและองค์กรประชานิยมในยุโรปได้รณรงค์ให้มีการคุกคามและการจำกัดควบคุมต่อชนกลุ่มน้อยทางศาสนาเพิ่มมากขึ้น 83 ประเทศ (คิดเป็น 42 เปอร์เซนต์) มีการจำกัดควบคุมในทางศาสนาในระดับที่สูงหรือสูงมาก

ไม่ว่าเกิดขึ้นจากการดำเนินการของรัฐบาลหรือการกระทำที่มุ่งร้ายโดยบุคคล องค์กรและกลุ่มทางสังคม ซึ่งเพิ่มขึ้นจาก 80 ประเทศ (40 เปอร์เซนต์) ในปีค.ศ. 2015 และ 58 ประเทศ (29 เปอร์เซนต์) ในปีค.ศ. 2007⁴

ด้วยเหตุนี้ ไม่ใช่แค่ควรจะมีการส่งเสริมเคารพและคุ้มครองเสรีภาพในการนับถือศาสนาในประเทศเท่านั้น หากแต่นโยบายต่างประเทศจะต้องคำนึงถึงเสรีภาพในการนับถือศาสนาด้วย

นอกจากนี้ การดำรงอยู่ของชนส่วนใหญ่ทางศาสนาที่จัดตั้งและเป็นทางการในประเทศใดประเทศหนึ่งก็ไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่สามารถอ้างความชอบธรรมในการจำกัดควบคุมสิทธิของผู้ที่ไม่ได้นับถือศาสนาของตนได้

“โดยเฉพาะมาตรการบางอย่างที่เลือกปฏิบัติต่อ [ผู้ที่ไม่นับถือศาสนาของตน] เช่น มาตรการในการจำกัดคุณสมบัติสำหรับการเข้า

³ Pew Research Foundation, The Global Religious Landscape, Dec 2012.

<http://www.pewforum.org/2012/12/18/global-religious-landscape-exec/>

⁴ Pew Research Foundation, Global Uptick in Government Restrictions on Religion in 2016, June 2018.

ารับราชการให้แก่ผู้ที่มีศาสนาหลักหรือให้สิทธิพิเศษทางเศรษฐกิจแก่คนเหล่านี้ หรือการบังคับให้มีการจำกัดควบคุมการนับถือปฏิบัติในศาสนาอื่น ไม่สอดคล้องกับหลักการห้ามมิให้มีการเลือกปฏิบัติบนพื้นฐานของศาสนาหรือความเชื่อ และการให้มีหลักประกันในการคุ้มครองอย่างเท่าเทียมกันภายใต้มาตรา 26 [ในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง]⁵

ความขัดแย้งจำนวนมากในปัจจุบันมีรากเหง้ามาจากหรือถูกทำให้รุนแรงขึ้นโดยความแตกต่างทางศาสนาหรือการใช้ศาสนาในทางที่ผิด และเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องยอมรับว่าในโลกที่ผันแปรนี้ โลกซึ่งมนุษยชาติเผชิญกับความท้าทายใหม่ ๆ และมักมีลักษณะสุดโต่ง เสรีภาพในการนับถือศาสนาสามารถมีบทบาทสำคัญในการสร้างหลักประกันแก่สันติภาพและเสถียรภาพไว้ได้

นอกจากนี้ ประเทศที่แทบไม่มีสันติภาพโดยส่วนใหญ่จะมีระดับของความหลากหลาย ความอดทนต่อความแตกต่างและการเคารพทางศาสนาในระดับต่ำ ในระหว่างการกล่าวสุนทรพจน์ ณ พระตำหนักคลาเรนซ์ (Clarence House) ในปี ค.ศ. 2013 เจ้าฟ้าชายกาซิบิน มุฮัมมัด (H.R.H. Prince Ghazi bin Muhammad) หัวหน้าที่ปรึกษาด้านการศาสนาและวัฒนธรรมและผู้แทนพระองค์ของกษัตริย์อับดุลเลาะห์

แห่งประเทศจอร์แดน ได้ยกตัวอย่างที่ชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรมว่า “ไม่ใช่เรื่องบังเอิญที่ประเทศโซมาเลียซึ่งเป็นรัฐที่มีลักษณะความเหมือนกันทางศาสนา เชื้อชาติและชนเผ่ามากที่สุดในโลกจะเป็นรัฐที่อ่อนแอที่สุดในโลกในช่วงศตวรรษที่ผ่านมา และสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นรัฐที่มีความหลากหลายและกลุ่มที่แตกต่างที่สุดในโลกจะเป็นรัฐที่เข้มแข็งที่สุดตลอดศตวรรษที่ 20”

งานวิจัยโดยสถาบันเพื่อเศรษฐกิจศาสตร์และสันติภาพพบว่าประเทศที่มีเสรีภาพทางศาสนามากกว่าโดยทั่วไปจะมีความเจริญรุ่งเรืองมากกว่าประเทศที่มีเสรีภาพทางศาสนามีน้อย

การทำให้เสรีภาพทางศาสนาเกิดขึ้นได้จริงนั้นมีความเกี่ยวข้องกับการเติบโตทางเศรษฐกิจอีกด้วย⁶ เนื่องจากความมั่งร่ำและการจำกัดควบคุมทางศาสนาสร้างให้เกิดบรรยากาศที่อาจกีดกันการลงทุนภายในประเทศและจากต่างประเทศออกไป และยังบ่อนทำลายการค้าเงินธุรกิจอีกด้วย

⁵ CCPR General Comment No. 22: Article 18 (Freedom of Thought, Conscience or Religion) <http://www.refworld.org/docid/453883fb22.html>

⁶ Grim, Clark and Snyder, Is Religious Freedom Good for Business, 2014 <http://www.religjournal.com/pdf/ijrr10004.pdf>

วิธีการใช้กลไกทางรัฐสภาและการเสนอประเด็นเสรีภาพทางศาสนาต่อรัฐบาล

รัฐมีความรับผิดชอบหลักในการสนับสนุนค่านิยมเสรีภาพในการนับถือศาสนา

ในฐานะที่เป็นสมาชิกฝ่ายนิติบัญญัติหรือสมาชิกรัฐสภา

มีเครื่องมือหลากหลายรูปแบบที่ท่านสามารถใช้ผ่านระบบรัฐสภาซึ่งสามารถยกระดับสถานะของเสรีภาพในการนับถือศาสนาต่อรัฐบาลให้หน่วยงานของรัฐแสดงความรับผิดชอบเกี่ยวกับเสรีภาพในการนับถือศาสนา

และสร้างหลักประกันว่ารัฐบาลจะดำเนินการตามพันธะสัญญาทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศที่ได้ให้ไว้

เสรีภาพในการนับถือศาสนาอาจอยู่ภายใต้อำนาจความรับผิดชอบของหลากหลายกระทรวงหรือหน่วยงานรัฐบาล:

- ในกรณีที่มีเหตุการณ์การละเมิดสิทธิเกิดขึ้นภายในประเทศ
หน่วยงานที่มีความรับผิดชอบในด้านนี้มากที่สุดมักเป็นกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงยุติธรรม
- ในกรณีการละเมิดสิทธิที่เกิดขึ้นในที่อื่น
หน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านมหาดไทยหรือกิจการภายในประเทศอาจจำเป็นต้องดำเนินการระบวนการร้องขอให้ที่ปรึกษา
อย่างเช่น
ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการประท้วงประท้วงทางศาสนา
- กระทรวงต่างประเทศหรือหน่วยงานใกล้เคียงจะเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการคุ้มครองและส่งเสริมเสรีภาพในการนับถือศาสนาทั่วโลก
ท่านสามารถสอบถามเกี่ยวกับจุดยืนทาง

นโยบายที่ถ่ายทอดให้กับเครือข่ายสถานทูตต่าง
ทั่วโลกและในเวทีประชุมนานาชาติ
อย่างเช่น สหประชาชาติ

- หน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านการบริหารจัดการความช่วยเหลือจากต่างประเทศอาจพิจารณาถึงประเด็นสิทธิมนุษยชนซึ่งรวมถึงเสรีภาพในการนับถือศาสนาในงานของตนได้ด้วย
- การป้องกันประเทศและการค้ามักเป็นมิติความร่วมมือระหว่างรัฐที่สำคัญซึ่งอาจทำงานกับประเด็นสิทธิมนุษยชนอันรวมไปถึงเสรีภาพในการนับถือศาสนาได้

เพื่อที่จะสอบถามเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลของท่านต่อประเด็นเสรีภาพในการนับถือศาสนา

ท่านอาจจะทำงานร่วมกับหน่วยงานรัฐหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งหรือหลายหน่วยงานก็ได้

การตั้งกระทู้ถามในรัฐสภา

การตั้งกระทู้ถามในรัฐสภาอาจมีชื่อเรียกแตกต่างกันไปตามแต่ละประเทศ ตัวอย่างเช่นในประเทศอินเดีย

กระทู้ถามอาจเป็นแบบติดดาว [starred] (ต้องการการตอบปากเปล่า) แบบไม่ติดดาว [unstarred]

(ต้องการคำตอบที่เป็นลายลักษณ์อักษร) หรือกระทู้ถามสด [short notice] (คำถามเร่งด่วน) ซึ่งต้องการคำตอบภายใน 10 วัน

กระทู้ถามแบบเร่งด่วนใช้ได้ผลเมื่อมีประเด็นด้านเสรีภาพในการนับถือศาสนาที่เร่งด่วนซึ่งอาจยกระดับความรุนแรงได้อย่างรวดเร็ว

กระทู้ถามในรัฐสภาทั้งที่แบบลายลักษณ์อักษรและกระทู้ถามแบบปากเปล่า เป็นโอกาสในการ:

- หยิบยกประเด็นการละเมิดเสรีภาพในการนับถือศาสนาที่อาจเกิดขึ้นในท้องถิ่น และเรียกร้องให้มีการดำเนินการชดเชยเยียวยา
- ตั้งคำถามต่อนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับการคุ้มครองและส่งเสริมเสรีภาพในการนับถือศาสนาทั่วโลก
- ตั้งคำถามถึงประเด็นหรือกรณีเกี่ยวกับเสรีภาพในการนับถือศาสนาที่รัฐบาลของท่านกำลังหยิบยกขึ้นมาต่อรัฐบาลประเทศอื่น
- กดดันให้มีการดำเนินการต่อกรณีเฉพาะหรือกรณีการละเมิดต่อเสรีภาพในการนับถือศาสนาเป็นการเฉพาะ
- ตรวจสอบให้แน่ชัดว่ารัฐบาลของท่านได้คำนึงถึงประเด็นเสรีภาพในการนับถือศาสนาในมิติด้านการค้า การป้องกันประเทศ และการเจรจาต่อรองหรือข้อตกลงการให้ความช่วยเหลือ

กระทู้ถามแบบปากเปล่า (Oral Questions)

การตั้งกระทู้ถามสดเป็นช่วงในสมัยประชุมของรัฐสภาที่ให้มีการถามและตอบโดยรัฐมนตรีในกระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งกำหนดตารางการนัดหมายไว้ในปฏิทินของรัฐสภา

กิจกรรมที่แนะนำ

- หากว่ามีสมัยประชุมรัฐสภาสำหรับการตั้งกระทู้ถามแบบปากเปล่ากับรัฐมนตรีที่รับผิดชอบในด้านต่างประเทศในวันเสรีภาพในการนับถือศาสนาสากลหรือในวันใกล้เคียง ให้ตั้งกระทู้ถาม อย่างเช่น:

- ถ้ามัฐมนตรีกระทรวงต่างประเทศถึงกา
รประเมินสถานการณ์ล่าสุดของเขา/เธอ
เกี่ยวกับการเคารพต่อเสรีภาพในการนับ
ถือศาสนาหรือความเชื่อในโลกและชั
นตอนต่าง ๆ
ที่รัฐบาลจะส่งเสริมในเรื่องนี้

สามารถตั้งกระทู้ถามเพิ่มเติมได้เสมอ
ซึ่งจะช่วยกดดันให้รัฐบาลดำเนินการต่อในบาง
เรื่องเป็นการเฉพาะ

ในหลายที่ในโลกนี้อีกจำนวนมาก
เสรีภาพในการนับถือศาสนาหรือความเชื่อนั้น
ถูกบ่อนทำลายอย่างร้ายแรง
รัฐบาลจะจัดตั้งคณะกรรมการหรือผู้แทนพิเศษ
ในด้านเสรีภาพในการนับถือศาสนาหรือความ
เชื่อเพื่อให้คำปรึกษาในประเด็นที่สำคัญเหล่านี้หรือไม่

กระทู้ถามแบบลายลักษณ์อักษร

กระทู้ถามแบบลายลักษณ์อักษรของรัฐสภาไม่จำเป็นต้องตั้งวาระสมัยประชุมตามปฏิทินของรัฐสภา และไม่ต้องเสี่ยงที่กลัวจะหมดช่วงเวลาในการถามตัวรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล กระทู้ถามแบบลายลักษณ์อักษรนั้นมีประโยชน์เพราะท่านมีแนวโน้มจะได้รับคำตอบในรายละเอียดและครอบคลุมมากกว่า กระทู้ถามแบบนี้เป็นโอกาสอันดีในการถามถึงคำถามในเชิงรายละเอียดมากขึ้น ตัวอย่างเช่น:

ถามต่อรัฐมนตรีด้านการพัฒนาระหว่างประเทศว่ามีความช่วยเหลืออะไรบ้างที่ทางหน่วยงานของเขา/เธอได้สนับสนุนต่อชนกลุ่มน้อยทางศาสนาที่ได้รับผลกระทบจากกิจกรรมของขบวนการรัฐอิสลาม (Islamic State – IS) ในประเทศอิรักและซีเรีย

หนังสือทางการถึงรัฐมนตรี

เพื่อที่จะดึงเอาคำตอบที่พิจารณาอย่างรอบคอบมากขึ้นจากรัฐมนตรีหรือกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

ท่านสามารถร่างหนังสือทางการส่งถึงรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

โดยอาจจะแนบเอกสารรายงานการวิจัยหรือบทสรุปเนื้อหาที่ช่วยให้ข้อมูลเพิ่มเติม หนังสือทางการที่ลงนามโดยสมาชิกรัฐสภาหลายคนจะเป็นการสื่อสารถึงระดับความกังวลหวังใยถึงประเด็นปัญหาได้มากขึ้น โดยเฉพาะถ้าหากมาจากหลากหลายพรรคการเมือง

การออกแถลงการณ์

เพื่อเรียกร้องให้เกิดความสนใจต่อกรณีหรือสถานการณ์ใดเป็นการเฉพาะ

ท่านสามารถทำงานร่วมกับสมาชิกรัฐสภาท่านอื่นที่มีทัศนคติใกล้เคียงกันในการออกแถลงการณ์สาธารณะร่วมกันได้

กรณีนี้สามารถดึงความสนใจสื่อให้มาร่วมด้วยและให้ประเด็นขยายไปยังผู้รับสารที่กว้างขึ้นทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ แถลงการณ์แบบนี้สามารถเกิดขึ้นพร้อมกับการออกจดหมายรณรงค์เชิงนโยบายโดยคณะกรรมการนานาชาติแห่งสมาชิกรัฐสภาเพื่อเสรีภาพในการนับถือศาสนาหรือความเชื่อ (International Panel of Parliamentarians for Freedom of Religion or Belief – IPPFoRB)

การอภิปรายในรัฐสภา

การอภิปรายในรัฐสภาช่วยให้มีโอกาสสำหรับการอภิปรายถกเถียงในระยะเวลายาวนานขึ้นและให้ความสำคัญกับประเด็นมากขึ้น และยังเป็นโอกาสในการนำเสนอข้อเสนอแนะ

ะเชิงนโยบายต่อต่อรัฐบาล

และตั้งคำถามต่อการตอบคำถามของรัฐมนตรีอีกด้วย

กิจกรรมแนะนำ

- เสนอวาระเปิดอภิปรายเกี่ยวกับสถานการณ์ทั่วโลกของเสรีภาพในการนับถือศาสนา และการตอบสนองของรัฐบาลต่อสถานการณ์ดังกล่าว

การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น

การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นช่วยให้มีโอกาสในการอภิปรายพูดคุยถึงประเด็นไม่เป็นที่รับรู้กันมากนัก

รับฟังจากภาคประชาสังคมที่มีข้อมูล

และ/หรือเหยื่อผู้ได้รับผลกระทบจากการละเมิดสิทธิ

(หากว่าปลอดภัยสำหรับพวกเขาในการเข้าร่วมชี้แจง)

และสร้างความตระหนักรู้ต่อประเด็นดังกล่าวเพิ่มขึ้น

กิจกรรมแนะนำ

- จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นประเด็นเรื่องเสรีภาพในการนับถือศาสนาร่วมกับภาคประชาสังคม โดยเน้นถึงสถานการณ์อันเลวร้ายหรือพูดคุยถึงประเด็นทับซ้อนของเสรีภาพในการนับถือศาสนากับประเด็นสิทธิมนุษยชนด้านอื่น ๆ เช่น เสรีภาพในการแสดงออก สิทธิสตรีหรือสิทธิเด็ก

การตรากฎหมาย

ท่านสามารถเสนอญัตติสำหรับร่างกฎหมายใหม่เกี่ยวกับความเสมอภาค

การไม่เลือกปฏิบัติ สิทธิของชนกลุ่มน้อย

และเสรีภาพในการนับถือศาสนา
และ/หรือเสนอขอแก้ไขร่างกฎหมายที่ลิดรอน
สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน
อันรวมถึงเสรีภาพในการนับถือศาสนา
ความสัมพันธ์อันดีกับภาคประชาสังคมสามารถ
รอดเป็นประโยชน์ในส่วนนี้ได้
เนื่องจากองค์กรพัฒนาเอกชนระหว่างประเทศ
และภายในประเทศอาจมีความสามารถในการ
บรรลุถึงความคิดริเริ่มเชิงกฎหมายเกี่ยวกับ
ข้อกังวลเฉพาะเรื่อง
และเสนอให้มีการแก้ไขกฎหมายที่ช่วยให้เกิด
การคุ้มครองต่อเสรีภาพในการนับถือศาสนา
ที่ดียิ่งขึ้น

กิจกรรมในพื้นที่เขตเลือกตั้ง

ท่านสามารถสอบถามเกี่ยวกับการจับกุมและสังเกตการณ์การไต่สวนคดีเพื่อทำให้มั่นใจว่ากระบวนการพิจารณาคดีนั้นได้รับการปฏิบัติตามมาตรฐาน

เข้าเยี่ยมผู้ต้องคดี และประชุมพบปะกับภาคประชาสังคม ซึ่งรวมถึงผู้นำศาสนา

กลุ่มผู้หญิงและเยาวชนที่มีพื้นเพจากหลากหลายศาสนาและไม่นับถือศาสนาในท้องที่เขตเลือกตั้งของท่าน

หากว่าการละเมิดสิทธิเกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่นที่ไม่ใช่พื้นที่ของท่าน หรือในต่างประเทศ ท่านสามารถเข้าไปเยี่ยมชุมชนดังกล่าวด้วยกันกับสมาชิกที่เป็นผู้แทนในพื้นที่หากเป็นไปได้

กรณีนี้จะแสดงถึงการสนับสนุนให้กำลังใจแก่ประชาชนผู้ประสบการละเมิดสิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนา

และจะช่วยให้ข้อมูลและช่วยให้ท่านมีศักยภาพมากขึ้นในการเข้าร่วมทำงานในกิจกรรมในรัฐสภาที่กล่าวมาข้างต้น

ท่านยังสามารถใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการแบ่งปันข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งที่ท่านพบเห็น

และกิจกรรมที่ท่านได้ดำเนินการในรัฐสภาในฐานะที่เป็นตัวแทนของประชาชน

และในการสนับสนุนของภาคประชาสังคมในประเทศต้นหรือกรณีเฉพาะ

ผู้แทนพิเศษหรือทูตพิเศษของรัฐบาล

หลายประเทศได้จัดตั้งตำแหน่งผู้แทนพิเศษหรือทูตพิเศษสำหรับเสรีภาพในการนับถือศาสนาขึ้น

เพื่อยกระดับความสำคัญที่รัฐบาลให้กับสิทธิดังกล่าว

ตำแหน่งทูตหรือผู้แทนพิเศษด้านเสรีภาพในการนับถือศาสนาที่มีอยู่ในปัจจุบัน

- ในสหรัฐอเมริกา ตำแหน่งของเอกอัครราชทูตผู้แทนพิเศษสำหรับเสรีภาพทางศาสนาระหว่างประเทศ (Ambassador-at-large for International Religious Freedom) ถูกจัดตั้งขึ้นโดยรัฐบัญญัติเสรีภาพทางศาสนาระหว่างประเทศของสภาองเกรส ค.ศ. 1998 เอกอัครราชทูตผู้แทนพิเศษเป็นหัวหน้าของสำนักงานเสรีภาพในการนับถือศาสนาระหว่างประเทศในกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งมีหน้าที่ในการส่งเสริมเสรีภาพทางศาสนาโดยถือเป็นวัตถุประสงค์หลักในนโยบายต่างประเทศ สำนักงานเสรีภาพในการนับถือศาสนาระหว่างประเทศได้จัดทำรายงานประจำปีโดยนำเสนอถึงประเทศที่มีความห่วงใยเป็นการเฉพาะและทำงานอย่างใกล้ชิดกับคณะกรรมการว่าด้วยเสรีภาพทางศาสนาระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกา (the U.S. Commission on International Religious Freedom - USCIRF) ตำแหน่งเอกอัครราชทูตผู้แทนพิเศษนี้ได้รับการเสนอชื่อโดยประธานาธิบดีก่อนที่จะได้รับการรับรองโดยวุฒิสภา
- ใน ค.ศ. 2012 ประเทศนอร์เวย์ได้แต่งตั้งตำแหน่งผู้แทนพิเศษสำหรับเสรีภาพในการนับถือศาสนาหรือความเชื่อ ซึ่งสังกัดกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อสนับสนุนความพยายามของรัฐบาลในการส่งเสริมเสรีภาพทางศาสนาในต่างประเทศ
- คณะกรรมาธิการยุโรปได้แต่งตั้งตำแหน่งผู้แทนพิเศษสำหรับการส่งเสริมเสรีภาพในการนับถือศาสนาหรือความเชื่อภายนอกสหภาพยุโรปขึ้นในเดือนพฤษภาคม

ค.ศ. 2016 โดยมีพันธกิจในการดำเนินงานที่ให้ความสำคัญสำคัญกับการเคารพความหลากหลายและการสานการเสวนาระหว่างศาสนา

- ประเทศเดนมาร์กได้จัดตั้งสำนักงานผู้แทนพิเศษสำหรับเสรีภาพในการนับถือศาสนาหรือความเชื่อขึ้นในเดือนมกราคม ค.ศ.

2018

ภายใต้ขอบเขตอำนาจของกระทรวงการต่างประเทศ

บทบาทดังกล่าวมีหน้าที่ส่งเสริมเสรีภาพในการนับถือศาสนา

และมโนธรรมสำนึกทั่วโลกในฐานะเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน

ช่วยเหลือชนกลุ่มน้อยทางศาสนาในการยื่นขอสัญญาสิทธิของตน

ช่วยเหลือองค์กรเอกชนในการส่งเสริมเสรีภาพในการนับถือศาสนาและเสริมความเข้มแข็งให้กับรายงานระหว่างประเทศว่าด้วยการละเมิดสิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนาของเดนมาร์ก

- คณะรัฐมนตรีของประเทศเยอรมนีได้แต่งตั้งตำแหน่งกรรมาธิการของรัฐบาลสหพันธ์รัฐสำหรับเสรีภาพในการนับถือศาสนาโลก ในเดือนมีนาคม ค.ศ. 2018

ภายในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา

กรรมาธิการจะต่อนำเสนอรายงานว่าด้วยเสรีภาพในการนับถือศาสนาให้กับรัฐบาลกลางในทุก ๆ 2 ปี

- สหราชอาณาจักรได้แต่งตั้งผู้แทนพิเศษสำหรับเสรีภาพในการนับถือศาสนาหรือความเชื่อในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 2018

โดยขอบเขตหน้าที่ของตำแหน่งดังกล่าวยังไม่ได้กำหนดอย่างชัดเจน

กิจกรรมที่แนะนำ

- หากประเทศของท่านมีผู้แทนพิเศษหรือทูตพิเศษ

เขียนหนังสือถึงผู้แทนพิเศษนั้นและเรียกร้องให้สนใจในประเด็นหรือกรณีเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเสรีภาพในการนับถือศาสนา

- เสนอญัตติตั้งกระทู้ถามหรือเขียนจดหมายเพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลของท่านส่งเสริมให้บทบาทดังกล่าวมีอำนาจมากขึ้น

หากจำเป็น

- เสนอญัตติตั้งกระทู้ถามหรือเขียนจดหมายเพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลของท่านจัดตั้งบทบาทหรือตำแหน่งดังกล่าวขึ้น หากว่ายังไม่มี

และหากว่าตำแหน่งดังกล่าวน่าจะเป็นประโยชน์

ข้อสังเกต:

ก่อนที่จะดำเนินการในขั้นตอนดังกล่าวจะต้องมีการวิจัยเพื่อดูว่าข้อเรียกร้องในรูปแบบใดจะมีประสิทธิผลมากที่สุด

องค์กรภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องสามารถให้ข้อเสนอแนะถึงวิธีการที่ตำแหน่งหรือบทบาทดังกล่าวจะมีประสิทธิผลมากขึ้น

หากว่ามีการแต่งตั้งตำแหน่งเช่นนี้ขึ้นแล้วหรือการจัดตั้งบทบาทหรือตำแหน่งดังกล่าวจะเป็นประโยชน์แก่การผลักดันประเด็นเสรีภาพในการนับถือศาสนาให้ก้าวหน้าขึ้นหรือไม่

กลุ่มข้ามพรรคการเมือง การประชุมระหว่างพรรคการเมือง หรือเครือข่ายพันธมิตร

กลุ่มข้ามพรรคการเมืองในรัฐสภายุโรปช่วยให้มีพื้นที่กลางที่เข้มแข็งสำหรับสมาชิกรัฐสภานการวิเคราะห์และหยิบยกประเด็นเสรีภาพในการนับถือศาสนา

กลุ่มข้ามพรรคการเมืองสามารถเป็นกลุ่มเฉพาะสำหรับประเทศ

หรือเป็นกลุ่มรายประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเสรีภาพในการนับถือศาสนาก็ได้

กลุ่มเหล่านี้สามารถจัดกิจกรรมในองค์กรนิติบัญญัติ

ญัตติซึ่งนำเอาข้อเสนอแนะจากภาคประชาสังคมเข้ามาได้

กิจกรรมที่มีประเด็นยึดจะมีข้อได้เปรียบในการดึงความสนใจจากสื่อมวลชนที่ทำข่าวเกี่ยวกับกิจกรรมหรือเหตุการณ์ในรัฐสภา

ตัวอย่างเช่น

กลุ่มสมาชิกรัฐสภาจากทุกพรรคการเมืองของสหราชอาณาจักร (UK APPG)

ในด้านเสรีภาพในการนับถือศาสนาหรือความเชื่อนานาชาติได้ตีพิมพ์รายงานร่วมกับภาคประชาสังคม

และประสานงานให้เกิดการประชุมชี้แจงต่อรัฐสภาและกิจกรรมอื่น ๆ

ที่ช่วยส่งเสริมเสรีภาพในการนับถือศาสนาในรัฐสภาอังกฤษ

กลุ่มในประเทศอื่น ๆ ได้แก่ สมาชิกรัฐสภาปากีสถานเพื่อเสรีภาพในการนับถือศาสนาและความกลมเกลียวระหว่างศาสนา

กลุ่มคณะกรรมการสมาชิกรัฐสภาระหว่างประเทศเพื่อเสรีภาพในการนับถือศาสนาหรือความเชื่อ (IPPFoRB) ประจำเนปาล กลุ่ม IPPFoRB ประจำบราซิล กลุ่ม IPPFoRB ประจำฮอนดูรัส

กลุ่มสมาชิกรัฐสภานอร์เวย์เพื่อเสรีภาพในการนับถือศาสนา

เครือข่ายระหว่างรัฐสภาเดนมาร์กว่าด้วยเสรีภาพในการนับถือศาสนาหรือความเชื่อ

กลุ่มสมาชิกรัฐสภาแคนาดาเพื่อเสรีภาพในการนับถือศาสนาหรือความเชื่อ

เวทีประชุมปัญจศีล [Pancasila Caucus] (กลุ่มสิทธิมนุษยชนในรัฐสภาอินโดนีเซียที่ให้ความสำคัญกับประเด็นเสรีภาพในการนับถือศาสนาหรือความเชื่อ)

กิจกรรมที่แนะนำ:

- จัดตั้งหรือร่วมกลุ่มข้ามพรรคการเมือง

หรือกลุ่มประชุมระหว่างพรรคการเมืองในเรื่องเสรีภาพในการนับถือศาสนาในรัฐสภาของท่าน

เพื่อให้ประเด็นเสรีภาพในการนับถือศาสนาอยู่ในความสนใจของรัฐสภา

- ถ้าหากว่าท่านเป็นสมาชิกของกลุ่มข้ามพรรคการเมืองหรือการประชุมระหว่างพรรคการเมืองต่อประเด็นเสรีภาพในการนับถือศาสนาอยู่แล้ว

ขอให้ติดต่อกับกลุ่มในรัฐสภาที่ทำงานด้านเสรีภาพในการนับถือศาสนาในต่างประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และประเด็นในการทำงาน

และวางแผนจัดกิจกรรมร่วมกัน

คณะกรรมการสิทธิการในรัฐสภา

คณะกรรมการสิทธิการในรัฐสภาทำหน้าที่ตรวจสอบรัฐบาลให้รับผิดชอบต่อนโยบายของตน และสามารถริเริ่มให้มีการไต่สวนข้อเท็จจริง (inquiry) ในประเด็นปัญหาเป็นกรณีเฉพาะได้ หากว่ามีการไต่สวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน

ขอให้ท่านยื่นเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเสรีภาพในการนับถือศาสนา

การเข้าไปทำงานร่วมกับคณะกรรมการด้านสิทธิมนุษยชนนั้นเป็นแนวทางสำคัญในการทำให้ประเด็นเสรีภาพในการนับถือศาสนาเป็นเรื่องกระแสหลักในการอภิปรายและการตัดสินใจเชิงนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน

หากว่าไม่มีคณะกรรมการด้านสิทธิมนุษยชนในรัฐสภา

ขอให้ท่านติดต่อกับประธานของคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องหรือมีประเด็นใกล้เคียง และเสนอขอให้มีการไต่สวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนซึ่งรวมถึงเสรีภาพในการนับถือศาสนาด้วย

เครือข่ายระดับภูมิภาค

นอกจากเครือข่ายในระดับนานาชาติ อย่างเช่น คณะกรรมการนานาชาติแห่งสมาชิกรัฐสภาเพื่อเสรีภาพในการนับถือศาสนาหรือความเชื่อ (IPPFoRB) แล้ว เครือข่ายระดับภูมิภาคยังช่วยเปิดโอกาสในการรณรงค์ผลักดันเชิงนโยบายที่มุ่งเป้าในประเด็นเสรีภาพในการนับถือศาสนาและเสนอแนะให้สมาชิกรัฐสภาเข้าร่วมในเครือข่ายดังกล่าว

โดยมีตัวอย่างได้แก่:

- สมาชิกรัฐสภาอาเซียนเพื่อสิทธิมนุษยชน (ASEAN Parliamentarians for Human Rights - APHR): ประกอบด้วยสมาชิกรัฐสภาที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบันและอดีตสมาชิกรัฐสภาจากสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน องค์กรดังกล่าวทำงานเพื่อเชิดชูหลักประชาธิปไตยและเสรีภาพ และส่งเสริมแนวทางที่ยั่งยืนสำหรับสิทธิมนุษยชน สมาชิกรัฐสภาอาเซียนเพื่อสิทธิมนุษยชน กำลังอยู่ในกระบวนการจัดตั้งเครือข่ายสมาชิกรัฐสภาเพื่อเสรีภาพในการนับถือศาสนาในระดับภูมิภาค
- คณะกรรมการนานาชาติแห่งสมาชิกรัฐสภาเพื่อเสรีภาพในการนับถือศาสนาหรือความเชื่อภูมิภาคลาตินอเมริกา (IPPFoRB Latin America): หากว่าท่านเป็นสมาชิกรัฐสภาจากภูมิภาคลาตินอเมริกา ท่านสามารถติดต่อคณะกรรมการประจำภูมิภาคลาตินอเมริกาได้
- สมาคมสมาชิกรัฐสภาแอฟริกาเพื่อสิทธิมนุษยชน (African Parliamentary Association for Human Rights - AfriPAHR) ในปี ค.ศ. 2017 รัฐต่าง ๆ ในภูมิภาคแอฟริกาตอนใต้ได้จัดตั้งสมา

คมสมาชิกรัฐสภาแอฟริกาเพื่อสิทธิมนุษยชนขึ้น โดยสมาคมดังกล่าวมีความสนใจเป็นพิเศษต่อประเด็นเสรีภาพในการนับถือศาสนา

ข้อเสนอแนะสำหรับการรณรงค์ในอนาคต:

- หากว่าท่านมาจากภูมิภาคที่ไม่ได้มีกลุ่มเครือข่ายในภูมิภาคเช่นนี้ ขอให้พิจารณาในการจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายดังกล่าวขึ้นมา อย่างเช่น “เครือข่ายสมาชิกรัฐสภาบอลข่านเพื่อสิทธิมนุษยชน” คณะกรรมการนานาชาติแห่งสมาชิกรัฐสภาเพื่อเสรีภาพในการนับถือศาสนาหรือความเชื่อภูมิภาคคอเคซัสใต้ หรือภูมิภาคตะวันออกกลาง เป็นต้น

แนวทางในการทำงานร่วมกับกลไกสิทธิมนุษยชนระดับภูมิภาค

มีสนธิสัญญาาระดับภูมิภาคเป็นจำนวนมากที่คุ้มครองเสรีภาพในการนับถือศาสนา เป็นกลไกที่เสริมระบบกลไกสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ และสะท้อนถึงคุณค่าในระดับภูมิภาคนอกเหนือจากคุณค่าสากล อันได้แก่:

- อนุสัญญายุโรปเพื่อการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน (ค.ศ. 1950)
- อนุสัญญาอเมริกาว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ค.ศ. 1969)
- กฎบัตรว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและสิทธิปวงชนแห่งแอฟริกา (ค.ศ. 1981)
- กฎบัตรอาหรับว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ค.ศ. 2004)
- กฎบัตรสิทธิขั้นพื้นฐานแห่งสหภาพยุโรป (ค.ศ. 2000)

เมื่อไม่สามารถพึ่งพากระบวนการเยียวยาชดชวยภายในประเทศได้แล้ว
หรือไม่สามารถเข้าถึงกระบวนการดังกล่าวได้เนื่องจากคอร์ปชันหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้น
อาจเป็นไปได้ที่จะยกระดับกรณีปัญหาเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนา
เข้าสู่สถาบันหรือกลไกสิทธิมนุษยชนระดับภูมิภาค

สหภาพแอฟริกา

คณะกรรมการผู้แทนถาวร (Permanent Representatives' Committee – PRC) ประกอบด้วยผู้แทนในระดับเอกอัครราชทูตของรัฐสมาชิกที่รับรองโดยสหภาพแอฟริกา (African Union – AU) โดยเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาที่ประกอบด้วยคณะอนุกรรมการอีกหลายคณะ (แม้ว่าไม่มีประเด็นเรื่องเสรีภาพในการนับถือศาสนา)
ซึ่งทำหน้าที่เตรียมวาระการประชุมสำหรับคณะมนตรีฝ่ายบริหาร (Executive Council) คณะมนตรีฝ่ายบริหารซึ่งประกอบไปด้วยรัฐมนตรีต่างประเทศ
มีพันธกิจโดยรวมในการประสานงานและ 'ตัดสินใจเชิงนโยบายในประเด็นที่เป็นผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิก'
คณะมนตรียังมีหน้าที่เตรียมวาระสำหรับองค์กรสำคัญของสหภาพ คือ สมัชชาใหญ่แห่งสหภาพแอฟริกา (AU Assembly)
ซึ่งเป็นการประชุมที่ประกอบด้วยผู้นำประเทศและผู้นำรัฐบาล
หรือผู้แทนที่ได้รับการรับรองปีละ 2 ครั้ง และเป็นประชุมรับรองต่อการตัดสินใจที่มีข้อผูกมัดทางกฎหมาย
หรือปฏิญญาซึ่งเป็นแนวทางชี้แนะ รัฐสมาชิกหน่วยงานภายใต้สหภาพแอฟริกา
หรือประชาคมเศรษฐกิจภูมิภาคสามารถเสนอวาระสำหรับการประชุมดังกล่าวได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการรณรงค์ในอนาคต:

- ในสถานการณ์ที่มีความสำคัญต่อประเด็นเสรีภาพในการนับถือศาสนาหรือการละเมิดสิทธิอย่างร้ายแรงหรือต่อเนื่อง
ขอให้ทำนรณรงค์ผลักดันให้รัฐบาลมีความเห็นใจต่อสถานการณ์ดังกล่าว
ให้ยื่นเสนอประเด็นนี้เป็นวาระในการประชุมสมัชชาสหภาพแอฟริกาเพื่อการอภิปรายในระดับ ผู้นำรัฐ

การบังคับใช้กฎบัตรว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและสิทธิปวงชนแห่งแอฟริกา

สิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนาได้รับการกล่าวถึงหลายแห่งภายใต้กฎบัตรแอฟริกาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและสิทธิของกลุ่มประชาชนที่ชัดเจนที่สุดอยู่ในมาตรา 8 ว่า: “เสรีภาพทางมโนธรรมสำนึก
การประกาศตนและการปฏิบัตินับถือศาสนาอย่างเสรีพึงได้รับการรับรอง
ภายใต้กฎหมายและกฎระเบียบ
ไม่มีใครควรต้องตกอยู่ภายใต้มาตรการที่จำกัดการใช้เสรีภาพดังกล่าว”
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนและสิทธิปวงชนแห่งแอฟริกา
และศาลสิทธิมนุษยชนและสิทธิปวงชนแห่งแอฟริกาถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมการบังคับใช้กฎบัตรนี้

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนและสิทธิปวงชนแห่งแอฟริกา

คณะกรรมการชุดนี้มีสำนักงานอยู่ที่กรุงบันจูล ประเทศแกมเบีย โดยมีหน้าที่ 3 ด้าน คือ:

- ค้ำครองสิทธิมนุษยชนและสิทธิปวงชน
- ส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและสิทธิปวงชน
- ตีความกฎบัตรว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและสิทธิปวงชนแห่งแอฟริกา

ประเทศสมาชิกแต่ละประเทศจะต้องจัดทำรายงานเบื้องต้นส่งให้กับคณะกรรมการภายหลังจากการให้สัตยาบันหรือการยอมเข้าเป็นภาคีในกฎบัตรแอฟริกา

และจัดทำรายงานทุกวาระ 2 ปี เกี่ยวกับมาตรการที่แต่ละรัฐดำเนินการเพื่อสนับสนุนสิทธิและเสรีภาพที่ได้กำหนดไว้ในกฎบัตรฉบับนี้

ท่านสามารถตรวจสอบรายงานประเทศของท่านได้บนเว็บไซต์ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนและสิทธิปวงชนแห่งแอฟริกา และสรุปข้อมูลล่วงหน้าให้กับกรรมการที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาที่ทำงาน หากว่าถึงรอบการทบทวนรายงานดังกล่าว

นอกจากกรรมการ 11 ท่านแล้ว คณะกรรมการยังมีคณะทำงานที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงต่อประเด็นปัญหาเฉพาะกรณี และมีผู้รายงานพิเศษอีกหลายท่านที่สามารถส่งข้อร้องเรียนเฉพาะกรณีไปให้ได้

อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีผู้รายงานพิเศษด้านเสรีภาพในการนับถือศาสนาในคณะกรรมการนี้

เราสามารถส่งข้อร้องเรียนต่อรัฐภาคีสมาชิกในกฎบัตรแอฟริกาให้กับทางคณะกรรมการชุดนี้ได้ トラบใดที่การชุดเซยเยียวยาภายในประเทศไม่สามารถเกิดขึ้นได้

คณะกรรมการสามารถตอบสนองต่อข้อร้องเรียนในกรณีฉุกเฉิน สามารถตัดสินหาข้อค้นพบและเสนอแนะ และรับรองมติที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาสิทธิมนุษยชนเฉพาะประเด็น เฉพาะประเทศหรือในเชิงบริหารจัดการได้

อย่างไรก็ดี

การดำเนินการตามกฎหมายยังคงเป็นปัญหาอยู่ เนื่องจากคณะกรรมการไม่ได้มีอำนาจหรือความสามารถในการติดตามตรวจสอบหรือบังคับให้ประเทศภาคีสมาชิกปฏิบัติตามข้อแนะนำ

ทว่ามติของคณะกรรมการยังมีอำนาจทางศีลธรรมและสามารถช่วยให้เกิดการดำเนินการในมิติอื่น ๆ ได้ เช่น การไม่ดำเนินการตามมติของคณะกรรมการเป็นเวลานานมีส่วนสำคัญต่อการเรียกร้องให้มีการดำเนินการ อันนำไปสู่การแต่งตั้งผู้รายงานพิเศษและคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงต่อรัฐเอริเทรีย

ข้อร้องเรียนถึงคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนและสิทธิปวงชนแห่งแอฟริกาสามารถยื่นต่อ

เลขาธิการ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนและสิทธิปวงชนแห่งแอฟริกา

31 Bijilo Annex
Layout, Kombo North
District,
Western Region P.O.
Box 673 Banjul The
Gambia

โทรศัพท์: (220) 441 05 05 or 441 05 06
แฟกซ์: (220) 441 05 04

อีเมล: au-banjul@africa-union.org www.achpr.org

ศาลสิทธิมนุษยชนและสิทธิปวงชนแห่งแอฟริกา

ศาลสิทธิมนุษยชนและสิทธิปวงชนแห่งแอฟริกาเป็นองค์กรตุลาการที่มีหน้าที่ในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

และได้รับการคาดหวังที่จะทำงานอย่างใกล้ชิดกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน

เพื่อให้คำตัดสินของศาลนั้นมีขอบเขตอำนาจผูกพัน

จึงจำเป็นต้องให้ประเทศที่เกี่ยวข้องให้ความยินยอมเสียก่อน ที่ผ่านมามีเพียง 8 ประเทศที่ให้ความยินยอมเช่นนี้⁷

ตราบไต่ที่รัฐได้ประกาศให้การรับรองต่อเขตอำนาจของศาล

ศาลก็สามารถรับคดีที่ยื่นโดยคณะกรรมการองค์การระหว่างรัฐแอฟริกา และจากองค์กรภาคเอกชนที่ได้รับสถานะผู้สังเกตการณ์จากคณะกรรมการ

และจากบุคคล การยื่นดังกล่าวไม่เสียค่าใช้จ่ายและไม่มีการจำกัดอายุความสำหรับคดีเหล่านี้ นอกจากนี้ ‘ระยะเวลาที่สมเหตุสมผลจากวันที่ไม่สามารถฟังพาดูการชดเชยเยียวยาในประเทศได้’

ข้อมูลเกี่ยวกับการยื่นข้อร้องเรียนต่อศาลนั้นอยู่ในระบบออนไลน์

คดีความจะต้องถูกยื่นให้กับสำนักงานของศาล ในเมืองอูรูชา ประเทศแทนซาเนีย โดยทางไปรษณีย์ อีเมล

แฟกซ์หรือการส่งเอกสารถึง:

ผู้อำนวยการศาล (The Registrar)

ศาลสิทธิมนุษยชนและสิทธิปวงชนแห่งแอฟริกา

Mwalimu Julius Nyerere Conservation Centre,

Dodoma Road, P.O. Box 6274,

Arusha, Tanzania

โทรศัพท์: +255-27 2970430

อีเมล: registrar@african-court.org

;info@african-court.org

ข้อเสนอแนะสำหรับการรณรงค์:

- รณรงค์ผลักดันให้ประเทศของท่านให้ความยินยอมอยู่ภายใต้เขตอำนาจของศาลสิทธิมนุษยชนและสิทธิปวงชนแอฟริกา หากว่ายังไม่ได้ให้การรับรองดังกล่าว

รัฐสภาแห่งแอฟริกา

รัฐสภาแห่งแอฟริกา (Pan-African Parliament - PAP)

เป็นองค์กรนิติบัญญัติของสหภาพแอฟริกา และมีหน้าที่ในการ

‘เป็นปากเป็นเสียงให้กับปวงชนชาวแอฟริกา และชาวแอฟริกาพลัดถิ่น’

และส่งเสริม ‘หลักการสิทธิมนุษยชนและสิทธิปวงชน

รวมทั้งประชาธิปไตยในทวีปแอฟริกา’

รัฐสภาแห่งแอฟริกาประกอบด้วยสมาชิกรัฐสภา 5 คน

ที่เป็นตัวแทนจากแต่ละรัฐภาคีสมาชิกของสหภาพแอฟริกา ซึ่งไม่ได้รับการเลือกตั้งโดยตรง และมีสมัยประชุมสามัญและการประชุมของคณะกรรมการ 2 ครั้งต่อปี

คณะกรรมการถาวรของรัฐสภาแห่งแอฟริกา 9 คณะ

และคณะกรรมการเฉพาะกิจอีก 1

⁷ เบนิน บูร์กินาฟาโซ โกตดิวัวร์ กานา มาลี มาลาวี แทนซาเนีย และสาธารณรัฐตูนิเซีย (ข้อมูล ณ

กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2018)

คณะนั้นรวมถึง

คณะกรรมการด้านยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนด้วย

ซึ่งมีเป้าหมายในความพยายามที่จะส่งเสริมการเคารพและพัฒนาหลักการที่เข้มแข็งสำหรับสิทธิเสรีภาพ เสรีภาพของพลเมือง

ความยุติธรรม

สิทธิมนุษยชนและสิทธิของปวงชน

และสิทธิขั้นพื้นฐานภายในสหภาพ

คณะกรรมการชุดดังกล่าวและสภาระดับภูมิภาคย่อย (regional caucus) อีก 5 แห่ง⁸ เป็นพื้นที่ที่มีประโยชน์ในการรณรงค์ผลักดันเพื่อแสวงหาฉันทามติในประเด็นข้อห่วงใยที่สำคัญ อันรวมถึง

ประเด็นเสรีภาพในการนับถือศาสนาด้วย

ในขณะที่

รัฐสภาแห่งแอฟริกาไม่ได้มีอำนาจนิติบัญญัติที่มีผลผูกพันตามกฎหมาย กฎข้อ 72 (1) ในระเบียบว่าด้วยกระบวนการวิธี ระบุว่า ‘พลเมืองของรัฐภาคีสมาชิกมีสิทธิในการยื่นข้อร้องเรียนต่อรัฐสภาต่อประเด็นที่อยู่ในการดำเนินงานของสหภาพแอฟริกาและส่งผลกระทบต่อเขาหรือเธอโดยตรง ดังนั้นข้อร้องเรียนสามารถยื่นให้กับรัฐสภาเพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเสรีภาพด้านการนับถือศาสนา

อีกหนึ่งทางเลือกก็คือ

สมาชิกรัฐสภาจากประเทศในแอฟริกาสามารถติดต่อตัวแทนสมาชิกรัฐสภาแห่งแอฟริกาจากประเทศของตนและขอให้พวกเขาขอยื่นข้อร้องเรียนในเรื่องนี้

หมายเหตุไว้ว่าผู้ติดต่อดังกล่าวจะต้องได้รับการเห็นชอบจากสมาชิกอีกคนก่อนที่จะสามารถขอยื่นข้อร้องเรียนได้

และถ้าหากรัฐสภาแห่งแอฟริกาไม่มีมติตัดสินว่าต้องการข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นที่พิจารณานั้น

ก็สามารถแต่งตั้งคณะตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือผู้สังเกตการณ์ไปยังประเทศที่ถูกตั้งคำถามได้

กลไกนี้อาจเป็นวิธีการที่ได้ผลในการสร้างความสนใจต่อประเด็นเสรีภาพในการนับถือศาสนา

ข้อเสนอแนะสำหรับการรณรงค์ในอนาคต:

- ยื่นข้อร้องเรียนในประเด็นเสรีภาพในการนับถือศาสนาที่เกี่ยวข้องต่อรัฐสภาแห่งแอฟริกา
- กดดันให้สมาชิกรัฐสภาแห่งแอฟริกาหีบยกประเด็นและเห็นชอบในการเสนอญัตติอภิปรายต่อประเด็นเสรีภาพในการนับถือศาสนา

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน)

ยังไม่มีกลไกด้านสิทธิมนุษยชนภายใต้กรอบของอาเซียน

ซึ่งในปัจจุบันยังจำกัดอยู่ที่ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

และคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN

Intergovernmental Commission on Human Rights – AICHR)

ทั้งคู่อังมีข้อบกพร่องและเป็นที่ยกเถียงอยู่นอกจากนี้

ยังไม่มีศาลในระดับภูมิภาคหรือกลไกที่เหยื่อผู้ได้รับผลกระทบจะสามารถยื่นข้อร้องเรียนกรณีการละเมิดสิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนา นอกเหนือจากระบบกฎหมายภายในประเทศของตน

⁸แอฟริกากลาง, แอฟริกาตะวันออก, แอฟริกาเหนือ,

แอฟริกาตอนใต้, และแอฟริกาตะวันตก

ข้อเสนอแนะสำหรับการรณรงค์ในอนาคต:

- เข้าร่วมกลุ่มสมาชิกรัฐสภาอาเซียนเพื่อสิทธิมนุษยชน (ASEAN Parliamentarians for Human Rights) และรณรงค์ผลักดันในรูปแบบเครือข่ายร่วมกับภาคประชาสังคมเพื่อปฏิรูปกรอบสิทธิมนุษยชนของอาเซียน อันรวมถึงการเสริมความเข้มแข็งให้กับปฏิญญาสิทธิมนุษยชนอาเซียน และการจัดตั้งระบบกลไกในการร้องเรียนและศาลในระดับภูมิภาค

สหภาพยุโรป

สภายุโรป (Council of Europe – CoE)

สภายุโรปถือเป็นองค์กรสิทธิมนุษยชนสำคัญที่สุดในทวีปยุโรป ซึ่งประกอบด้วยสมาชิก 47 ประเทศ นำโดยเลขาธิการและผู้ช่วยเลขาธิการ สภายุโรปมีคณะกรรมการแห่งรัฐมนตรี (Committee of Ministers) อันได้แก่ รัฐมนตรีต่างประเทศของประเทศสมาชิกซึ่งมีหน้าที่ตัดสินใจนโยบายและอนุมัติงบประมาณและกิจกรรมของสภายุโรป โดยมีกรรมาธิการเพื่อสิทธิมนุษยชนซึ่งทำงานโดยอิสระในการจัดการกับประเด็นปัญหาสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้เป็นสภาในการอภิปรายแล้ว สมัชชารัฐสภายุโรป (Parliamentary Assembly) ซึ่งมีสมาชิก 324 คน ทำหน้าที่ในการเลือกตั้งเลขาธิการ กรรมาธิการสิทธิมนุษยชน และผู้พิพากษาในศาลยุโรป ติดตามสังเกตการณ์การเลือกตั้ง และตรวจสอบข้ออภิปรายถกเถียงในคณะกรรมการ สภายุโรปยังมีการจัดการประชุมขององค์กรภาคเอกชนระหว่างประเทศ (International

Nongovernmental Organizations – INGOs) ซึ่งมีประมาณกว่า 400 องค์กรเข้าร่วม

หน่วยงานหลักอีกองค์กรของสภายุโรป คือ ศาลสิทธิมนุษยชนยุโรป (European Court of Human Rights – ECHR) ซึ่งรับรองให้หลักประกันแก่สิทธิที่ได้รับการเคารพและคุ้มครองในอนุสัญญายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

มาตรา 9 ในอนุสัญญาฯ ระบุไว้ว่า:

- “1. ทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพทางความคิด โนธรรมสำนึกและศาสนา สิทธิดังกล่าวรวมถึงเสรีภาพในการเปลี่ยนศาสนาหรือความเชื่อของตน ไม่ว่าจะโดยลำพังหรือในชุมชน และไม่ว่าในทางสาธารณะหรือส่วนบุคคล เสรีภาพในการแสดงออกถึงศาสนาหรือความเชื่อของตน ในการบูชา สั่งสอน ปฏิบัติและการประกอบพิธีกรรม
2. เสรีภาพในการแสดงออกทางศาสนาหรือความเชื่อของผู้ใดผู้หนึ่ง พึงถูกจำกัดควบคุมได้ก็ต่อเมื่อมีบัญญัติไว้ในกฎหมายเท่านั้น และต้องเป็นเรื่องที่เป็นต่อผลประโยชน์ ความปลอดภัยสาธารณะในสังคมประชาธิปไตย เพื่อการคุ้มครองความสงบเรียบร้อยทางสาธารณะ สุขภาพและศีลธรรม หรือเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น”

ศาลสิทธิมนุษยชนยุโรปคุ้มครองสิทธิของประชาชนใน 47 ประเทศที่เป็นรัฐสมาชิกของสภายุโรป ในบางสถานการณ์ ศาลยังสามารถคุ้มครองประชาชนจากประเทศอื่นได้ด้วย

หากสิทธิของบุคคลภายใต้อนุสัญญาสิทธิมนุษยชนยุโรปถูกละเมิดและพวกเขาไม่สามารถเข้าถึงการชดเชยเยียวยาทางกฎหมายภายในประเทศได้

พวกเขาสามารถนำคดีของตนยื่นฟ้องต่อศาลสิทธิมนุษยชนยุโรปได้

โดยศาลจะพิจารณาคดีโดยนำใช้และตีความอนุสัญญาสิทธิมนุษยชนยุโรป

และออกคำตัดสินที่มีผลผูกพันทางกฎหมายซึ่งได้รับการปฏิบัติในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

นโยบายภายในสหภาพยุโรป:

มาตรา 10

ในกฎบัตรสหภาพยุโรปว่าด้วยสิทธิขั้นพื้นฐานระบุไว้ว่า:

“1. ทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพทางความคิด มโนธรรมสำนึกและศาสนา สิทธิดังกล่าวรวมถึงเสรีภาพในการเปลี่ยนศาสนาหรือความเชื่อของตน ไม่ว่าจะโดยลำพังหรือในชุมชน และไม่ว่าในทางสาธารณะหรือส่วนบุคคล เสรีภาพในการแสดงออกถึงศาสนาหรือความเชื่อของตน ในการบูชา สอน ปฏิบัติและการประกอบพิธีกรรม

2. สิทธิในการต่อต้านคัดค้านโดยใช้มโนธรรมสำนึก (right to conscientious objection) ได้รับการรับรอง ตามที่สอดคล้องกับกฎหมายภายในประเทศที่คุ้มครองการใช้สิทธิดังกล่าว”

กฎบัตรสหภาพยุโรปว่าด้วยสิทธิขั้นพื้นฐานเป็นการรวมสิทธิต่าง ๆ ทั้งสิทธิส่วนบุคคล สิทธิพลเมือง สิทธิทางการเมือง สิทธิทางเศรษฐกิจและสังคมมาไว้ด้วยกัน ซึ่งให้ประชาชนในสหภาพยุโรปมีและใช้สิทธิเหล่านี้ได้

กฎบัตรดังกล่าวมีผลบังคับใช้โดยสนธิสัญญากรุงลิสบอนในเดือนธันวาคม ค.ศ. 2009 กฎบัตรฉบับนี้มีความสอดคล้องกับอนุสัญญาสิทธิมนุษยชนยุโรป

และเป็นการเสริมความเข้มแข็งให้กับการส่งเสริมสิทธิขั้นพื้นฐานด้วยการทำให้สิทธิเหล่านี้จับต้องได้และชัดเจนมากยิ่งขึ้น ในปีค.ศ. 2010 คณะกรรมาธิการยุโรป (European Commission)

ได้รับรองแผนยุทธศาสตร์ในการติดตามตรวจสอบและให้หลักประกันถึงการปฏิบัติจริงเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพในกฎบัตรฉบับนี้

องค์กรเพื่อสิทธิขั้นพื้นฐานแห่งสหภาพยุโรป (EU Agency for Fundamental Rights -FRA) ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลและให้คำแนะนำโดยผู้เชี่ยวชาญต่อสถาบันองค์กรและรัฐสมาชิกในสหภาพยุโรปเพื่อรับประกันว่าสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนที่อยู่ในสหภาพยุโรปได้รับการคุ้มครอง

องค์กรดังกล่าวยังส่งเสริมการสานเสวนากับภาคประชาสังคมเพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิขั้นพื้นฐานและเผยแพร่งานขององค์กร

องค์กรเพื่อสิทธิขั้นพื้นฐานแห่งสหภาพยุโรปทำงานกับประเด็นเสรีภาพในการนับถือศาสนาภายใต้หัวข้อความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติ

และพยายามระบุนหาความเป็นไปได้สำหรับความร่วมมือและการดำเนินกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้ที่มีแรงจูงใจโดยศานากับผู้ที่มีแรงจูงใจในเรื่องสิทธิมนุษยชนเพื่อสร้างสังคมที่เป็นธรรม

องค์กรเพื่อสิทธิขั้นพื้นฐานแห่งสหภาพยุโรปยังคงติดต่อสื่อสารกับสถาบันองค์กรและรัฐสมาชิกของสหภาพยุโรปอยู่เรื่อยมา โดยเจ้าหน้าที่ประสานงานประจำประเทศ

เป็นผู้ติดต่อหลักที่อยู่ในประเทศสมาชิก
เจ้าหน้าที่ประสานงานประจำประเทศซึ่งเป็น
เจ้าหน้าที่ของรัฐบาล
สามารถเสนอความเห็นต่อร่างแผนงานประจำ
ปีขององค์กร
ช่วยให้องค์กรมีความเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับกา
รวิเคราะห์และความช่วยเหลือแบบที่รัฐสมาชิก
ต้องการในการจัดทำนโยบายระดับชาติที่อยู่
บนฐานของข้อมูลและข้อเท็จจริง

กิจกรรมภายนอกสหภาพยุโรป: แนวทางว่าด้วยเสรีภาพในการนับถือศา สนา

ในปี ค.ศ. 2013
คณะมนตรีด้านการต่างประเทศแห่งสหภาพยุ
โรป (EU Foreign Affairs Council)
ได้รับรองแนวทางว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครอง
เสรีภาพในการนับถือศาสนาหรือความเชี
อ
ซึ่งมีเป้าหมายในการยกระดับการส่งเสริมเสรี
ภาพในการนับถือศาสนาในกิจการต่างประเท
ศของสหภาพยุโรป
ซึ่งรวมถึงการใช้กลไกเครื่องมือทางการเงิน
ในขณะที่แนวชี้นำดังกล่าวช่วยสร้างพื้นฐาน
ที่มั่นคงสำหรับการคุ้มครองเสรีภาพในการนับ
ถือศาสนา
แต่เจ้าหน้าที่ของสหภาพยุโรปเองยังมีความตร
ะหนักรู้และความรู้เกี่ยวกับเสรีภาพในการนับ
ถือศาสนาน้อยอยู่
อีกทั้งยังจำเป็นที่จะต้องมีการติดตามต
รวจสอบที่มีประสิทธิภาพ⁹

ผู้แทนพิเศษด้านการส่งเสริมเสรีภาพใน การนับถือศาสนานอกสหภาพยุโรป

ตำแหน่งของผู้แทนพิเศษด้านเสรีภาพในการ
นับถือศาสนา ซึ่งจัดตั้งขึ้นในเดือนพฤษภาคม
ค.ศ. 2016
โดยประธานคณะกรรมการสิทธิการยุโรป ฌอง-
โคลด ยุงเคอร์ (Jean-Claude Juncker)
โดยแยน ฟิเกล (Ján Figel)
เป็นผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวมาตั้งแต่ต้น
ตำแหน่งผู้แทนพิเศษนี้ยังทำหน้าที่เป็นที่ปรึก
ษาพิเศษให้กับกรรมการด้านความร่วมมือแ
และการพัฒนาระหว่างประเทศ
และทำงานอย่างใกล้ชิดกับสำนักงานการต่าง
ประเทศของสหภาพยุโรป (European
External Action Service – EEAS)
ตำแหน่งผู้แทนพิเศษนี้ได้มีการต่ออายุพันธกิ
จทุกปี

ผู้แทนพิเศษด้านสิทธิมนุษยชนแห่งสห ภาพยุโรป

บทบาทของผู้แทนพิเศษด้านสิทธิมนุษยชนแ
ห่งสหภาพยุโรป
ซึ่งเป็นตำแหน่งที่จัดตั้งขึ้นเมื่อกรกฎาคม ค.ศ.
2012
มีหน้าที่ในการส่งเสริมให้นโยบายด้านสิทธิมน
ุษยชนของสหภาพยุโรปมีประสิทธิภาพและสา
มารถจับต้องได้
ผู้แทนพิเศษด้านสิทธิมนุษยชนมีขอบเขตอำ
นาจที่ยืดหยุ่นและกว้าง

⁹ Amy Shepherd, CSW EU Advocacy Manager. Diplomacy and Determination: Five Years of the EU Guidelines on Freedom of Religion or Belief, Forb in Full: A blog by CSW, 16 April 2018.

<https://forbinfull.org/2018/04/16/diplomacy-and-determination-five-years-of-the-eu-guidelines-on-freedom-of-religion-or-belief/>

และทำงานอย่างใกล้ชิดกับผู้แทนพิเศษด้านเสรีภาพในการนับถือศาสนา

รัฐสภาแห่งสหภาพยุโรป

รัฐสภาแห่งสหภาพยุโรปเป็นองค์กรเดียวภายใต้สหภาพยุโรปที่ได้รับการเลือกตั้งมาโดยตรง รัฐสภาแห่งสหภาพยุโรปมีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน 22 ชุด

อันรวมถึงคณะกรรมการด้านสิทธิมนุษยชนและด้านการต่างประเทศ

ซึ่งสนับสนุนช่วยเหลือคณะกรรมการยุโรป (European Commission - EC)¹⁰ ในการร่างกฎหมาย

คณะกรรมการในรัฐสภายุโรปเหล่านี้สามารถแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นมาได้ เช่น คณะอนุกรรมการด้านสิทธิมนุษยชน

ภายใต้คณะกรรมการการต่างประเทศ ในรัฐสภายังมีการจัดตั้งกลุ่มระหว่างฝ่ายต่าง ๆ (intergroups)

โดยกลุ่มระหว่างฝ่ายที่ใกล้เคียงกับเรื่องนั้นมากที่สุด คือ

กลุ่มระหว่างฝ่ายด้านเสรีภาพในการนับถือศาสนาหรือความเชื่อ

และความอดทนอดกลั้นอยู่ร่วมกับความแตกต่างทางศาสนา

หากว่าท่านเป็นสมาชิกรัฐสภายุโรป ท่านสามารถเข้าร่วมกลุ่มระหว่างฝ่ายที่ไม่สังกัดพรรคการเมืองนี้ได้

ซึ่งทุ่มเทให้กับการสร้างหลักประกันว่ากิจกรรมต่างประเทศของสหภาพยุโรปได้ส่งเสริมและคุ้มครองเสรีภาพในการนับถือศาสนา

กลุ่มระหว่างฝ่ายนี้ช่วยเหลือหลอมความคิดสำหรับนโยบายและกฎหมายใหม่ ๆ

ของสหภาพยุโรปในด้านเสรีภาพในการนับถือ

ศาสนา

และกลุ่มดังกล่าวยังร่วมมือกับภาคประชาสังคมในการหยิบยกประเด็นปัญหาเร่งด่วนเกี่ยวกับเสรีภาพในการนับถือศาสนาเข้ามาอยู่ในความสนใจของผู้กำหนดนโยบายที่สำคัญในสหภาพยุโรป กิจกรรมของกลุ่มนี้ ได้แก่ การตีพิมพ์รายงานประจำปีถึงเสรีภาพในการนับถือศาสนาทั่วโลก

ข้อเสนอแนะสำหรับการรณรงค์ในอนาคต

สำหรับสมาชิกรัฐสภาของสหภาพยุโรป:

- ใช้กลไกทางรัฐสภาเพื่อส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิภายใต้อนุสัญญาสิทธิมนุษยชนยุโรป และสนับสนุนการดำเนินการตามคำตัดสินของศาลสิทธิมนุษยชนยุโรป

สำหรับนักการเมืองในสหภาพยุโรป:

- ใช้กลไกทางรัฐสภาเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองเสรีภาพในการนับถือศาสนาในสหภาพยุโรปและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ประสานงานประจำประเทศเข้ามาร่วมทำงานกับองค์กรเพื่อสิทธิขั้นพื้นฐานอย่างแข็งขันยิ่งขึ้น

สำหรับสมาชิกรัฐสภายุโรป:

- เข้าร่วมและสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มระหว่างฝ่ายด้านเสรีภาพในการนับถือศาสนา
- ใช้กลไกทางรัฐสภาในการหยิบยกประเด็นปัญหาเสรีภาพในการนับถือศาสนาขึ้นในรัฐสภายุโรป
- ร่วมทำงานกับเครือข่ายภาคประชาสังคมเวทีการต่อต้านความไม่อดทนต่อความแตกต่าง

¹⁰ คณะกรรมการยุโรป (EC) เป็นองค์กรบริหารของสหภาพยุโรป “ซึ่งมีหน้าที่ในการส่งเสริมผลประโยชน์ส่วนรวมของสหภาพยุโรป”

ผ่านการเสนอและบังคับใช้กฎหมายและการดำเนินนโยบายและงบประมาณของสหภาพยุโรปอีกด้วย”

https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-commission_en

กต่างและการเลือกปฏิบัติทางศาสนาแห่งยุโรป (European Platform against Religious Intolerance and Discrimination – EPRID) เพื่อรณรงค์และผลักดันประเด็นเสรีภาพในการนับถือศาสนาในระดับสหภาพยุโรปให้มากยิ่งขึ้น

สำหรับทุกฝ่าย:

- เชิญผู้แทนพิเศษของสหภาพยุโรปด้านสิทธิมนุษยชนและผู้แทนพิเศษด้านเสรีภาพในการนับถือศาสนาให้เดินทางไปทางประเทศของท่านและพบกับนักการเมืองระดับสูง
- พบปะกับสมาชิกรัฐสภายุโรปและคณะผู้แทนของสหภาพยุโรป เมื่อพวกเขาเดินทางไปที่ประเทศของท่าน และส่งเสริมให้พวกเขาดำเนินการในด้านเสรีภาพในการนับถือศาสนาในสหภาพยุโรป
- ประสานงานกับคณะผู้แทนของสหภาพยุโรปที่อยู่ในประเทศของท่าน เพื่อช่วยให้เกิดการปฏิบัติการตามแนวซีเอ็นแอนด์ด้านเสรีภาพในการนับถือศาสนาในระดับประเทศขึ้น
- ร้องขอความช่วยเหลือจากสหภาพยุโรปในการหยิบยกประเด็นเสรีภาพในการนับถือศาสนาและเชื่อมโยงกับประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน
- ใช้แนวซีเอ็นแอนด์ด้านเสรีภาพในการนับถือศาสนาและแผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนของสหภาพยุโรป

เป็นโครงสร้างสำหรับการพัฒนาหรือเสริมความเข้มแข็งให้กับแผนปฏิบัติการระดับชาติด้านเสรีภาพในการนับถือศาสนา

- ใช้กลไกทางรัฐสภาเพื่อกดดันให้ประเด็นเสรีภาพในการนับถือศาสนาอยู่ในวาระของการเสวนาเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน การเจรจาต่อรองทางการค้า และการพูดคุยถึงความร่วมมือระดับภูมิภาคของสหภาพยุโรป
- หากเป็นไปได้ ใช้กลไกทางรัฐสภาในการนำประเด็นเสรีภาพในการนับถือศาสนาให้เข้าไปอยู่ในกระบวนการพิจารณาทบพันการให้ระบบสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเชิงบวก (GSP+)¹¹
- ร่วมทำงานกับองค์กรเอกชนระหว่างประเทศ (INGOs) ที่รณรงค์ผลักดันประเด็นในสหภาพยุโรป และสื่อสารประเด็นข้อกังวลในระดับชาติให้กับชุมชนระหว่างประเทศ

คณะกรรมการระหว่างรัฐอเมริกาว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Inter-American Commission on Human Rights - IACHR)

คณะกรรมการชุดนี้เป็นองค์กรอิสระภายใต้องค์การรัฐอเมริกา (Organization of American States – OAS) โดยมีหน้าที่ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และทำงานไปพร้อมกับศาล

เพิ่มเติมกับประเทศกำลังพัฒนาที่ได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรอยู่แล้วให้ปฏิบัติตามอนุสัญญาระหว่างประเทศที่สำคัญในด้านสิทธิมนุษยชนและสิทธิแรงงาน การพัฒนาที่ยั่งยืนและหลักธรรมาภิบาล'

<http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/development/generalised-scheme-of->

¹¹ 'GSP+ เป็นส่วนหนึ่งของระบบสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรของสหภาพยุโรป (EU Generalised Scheme of Preferences – 'GSP') ที่ให้สำหรับประเทศกำลังพัฒนา สิทธิพิเศษดังกล่าวเป็นข้อเสนอแรงจูงใจทางการค้า

สิทธิมนุษยชนระหว่างรัฐอเมริกา (Inter-American Court of Human Rights) ซึ่งเป็นสถาบันหลักในการปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชนภายในระบบรัฐอเมริกา คณะกรรมการดังกล่าวสามารถรับเรื่องร้องเรียนจากบุคคล ติดตามตรวจสอบสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในรัฐสมาชิก และตรวจสอบลำดับความสำคัญของประเด็นทำงาน

มาตรา 44
ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งรัฐอเมริกา ระบุว่า:

“บุคคลหรือกลุ่มบุคคล หรือองค์กรภาคเอกชนที่ได้รับการรับรองตามกฎหมายในรัฐสมาชิกหนึ่งหรือมากกว่านั้น สามารถยื่นหนังสือร้องเรียนต่อคณะกรรมการอันประกอบด้วยข้อกล่าวหาหรือข้อร้องทุกข์เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิที่อยู่ในอนุสัญญานี้ที่ตกลงโดยรัฐสมาชิก”

คณะกรรมการชุดนี้สามารถเดินทางไปประเทศสมาชิกต่าง ๆ เพื่อประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน และให้ข้อเสนอแนะ นอกจากนี้คณะกรรมการยังสามารถแต่งตั้งผู้รายงานพิเศษในรายประเด็นหัวข้อ (thematic rapporteurs) เพื่อมุ่งให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อกรณีเฉพาะที่เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อชุมชนที่ตกเป็นเป้า ในขณะที่มีผู้รายงานพิเศษใน 10 ด้าน แต่ทว่ายังไม่มีด้านเสรีภาพในการนับถือศาสนา

คณะกรรมการพิจารณารายงานจากบุคคลต่าง

ๆ เกี่ยวกับข้อกล่าวหาในการละเมิดสิทธิหรือความคับข้องใจ และพยายามสำรวจถึงความเป็นไปได้ใน “การหาข้อยุติฉันมิตร” (friendly settlement)

หากว่ากระบวนการดังกล่าวล้มเหลว คณะกรรมการสามารถส่งต่อกรณีร้องเรียนไปให้กับทางศาลสิทธิมนุษยชนระหว่างรัฐอเมริกา

ตราบโดที่ประเทศที่ถูกร้องเรียนยอมรับในเขตอำนาจของศาล มีเพียงรัฐสมาชิกและคณะกรรมการที่สามารถยื่นคดีร้องเรียนให้กับศาลได้เท่านั้น

ในกรณีที่ร้ายแรงและเร่งด่วนซึ่งมีอันตรายเกิดขึ้นได้

คณะกรรมการอาจร้องขอให้มีการดำเนินมาตรการป้องกันล่วงหน้า

มาตรการดังกล่าวสามารถเสนอผ่านหนังสือร้องเรียนโดยบุคคล

หรือเสนอโดยตรงจากทางคณะกรรมการเองก็ได้

วิธีการยื่นหนังสือร้องเรียนต่อคณะกรรมการ

คู่มือชี้แนะในการยื่นหนังสือร้องเรียนต่อคณะกรรมการ

ซึ่งรวมถึงการร้องเรียนให้มีมาตรการป้องกันล่วงหน้าสำหรับสถานการณ์เร่งด่วนเป็นกรณีพิเศษ

สามารถสืบค้นได้ทางออนไลน์ซึ่งมีฉบับภาษาสเปน ภาษาฝรั่งเศส

ภาษาอังกฤษและภาษาโปรตุเกส บุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์กร

สามารถยื่นหนังสือร้องเรียนได้ ไม่ว่าจะเป็นการร้องเรียนเพื่อตนเองหรือเป็น

ตัวแทนของผู้อื่น ผู้ร้องเรียนหรือตัวแทนยังสามารถเปลี่ยนแปลง

ได้ในระหว่างกระบวนการ

โดยคณะกรรมการจะต้องได้รับการชี้แจงในกรณีดังกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษร มีข้อสังเกตว่า คณะกรรมการไม่สามารถตรวจสอบข้อร้องเรียนได้ จนกว่าจะมีการใช้กลไกการชดเชยเยียวยาทางกฎหมายภายในประเทศไปจนหมดแล้ว โดยได้นิยามการชดเชยเยียวยาทางกฎหมายภายในประเทศ (domestic judicial remedies) ว่าต้องเป็นกลไกที่เหมาะสมและมีประสิทธิผล ด้วยเหตุนี้จึงสามารถข้ามขั้นตอนศาลภายในประเทศได้ หากว่าศาลดังกล่าวไม่สามารถคุ้มครองสิทธิที่ถูกละเมิด หรือไม่มีความสามารถในการให้หลักประกันได้ว่าคำสั่งของศาลจะได้รับการยึดถือปฏิบัติ ระยะเวลาของอายุความในการยื่นหนังสือร้องเรียน คือ ภายในระยะเวลา 6 เดือนหลังจากที่ใช้กลไกร้องเรียนภายในประเทศไปจนหมดแล้ว

ข้อเสนอแนะสำหรับการรณรงค์ในอนาคต:

- เข้าร่วมทำงานกับกระบวนการรายงานของคณะกรรมการ และรณรงค์เรียกร้องต่อรัฐบาลของท่านให้ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ
- ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อกรณีการละเมิดสิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนาต่อคณะกรรมการกรณีดังกล่าวอาจช่วยส่งเสริมให้มีการจัดตั้งผู้รายงานพิเศษในประเด็นเสรีภาพในการนับถือศาสนาได้

วิธีการร่วมทำงานกับกลไกสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ

มีกลไกขององค์การสหประชาชาติในหลายส่วนที่สามารถยกระดับประเด็นเสรีภาพในการนับถือศาสนาได้ อย่างไรก็ตาม องค์กรสิทธิมนุษยชนแห่งชาตินั้นมีเป้าหมายของสมาชิกรัฐสภา รูปแบบการเข้าไปมีส่วนร่วมที่เหมาะสมที่สุดคือ การทำงานร่วมกับกระบวนการพิเศษ โดยเฉพาะผู้รายงานพิเศษสหประชาชาติด้านเสรีภาพในการนับถือศาสนาหรือความเชื่อ ซึ่งเปิดโอกาสให้องค์กรสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของประเทศต่าง ๆ องค์กรระหว่างรัฐบาลและองค์กรภาคเอกชน ชุมชนศาสนาหรือลัทธิความเชื่อต่าง ๆ รวมทั้งบุคคลสามารถยื่นข้อมูลที่น่าเชื่อถือที่อาจนำไปสู่กระบวนการตรวจสอบเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนาที่อาจเกิดขึ้นหรือเกิดไปแล้วได้ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งดังกล่าวในปัจจุบัน คือ ดร. อาห์เหม็ด ชาฮีด (Ahmed Shaheed)

ผู้รายงานพิเศษนั้นได้รับการแต่งตั้งโดยคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (UN Human Rights Council – HRC) โดยมีขอบเขตอำนาจในการบ่งชี้ถึงอุปสรรคต่อการมีสิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนา ผู้รายงานพิเศษสามารถดำเนินภารกิจเดินทางไปตรวจสอบข้อเท็จจริงในประเทศต่าง ๆ สื่อสารโดยตรงกับรัฐบาลเกี่ยวกับประเด็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนาที่ได้รับรายงานหรือร้องเรียน และเสนอรายงานประจำปีและข้อเสนอแนะให้กับคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ข้อมูลที่ส่งให้กับผู้รายงานพิเศษเกี่ยวกับข้อกล่าวหาการละเมิดสิทธิจะยังถูกเก็บเป็นความลับจนกว่าผู้รายงานพิเศษจะส่งหนังสืออย่างเป็นทางการหรือหนังสืออุทธรณ์เร่งด่วนต่อผู้ละเมิดที่ถูกกล่าวหา

โดยนำเสนอประเด็นข้อห่วงใยและข้อเสนอแนะ หนังสือทางการที่ส่งไปและคำตอบที่ได้รับจะถูกเรียบเรียงอยู่ในรายงานสาธารณะที่ส่งให้กับทางคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน เพื่อส่งหนังสืออย่างเป็นทางการให้กับรัฐ ผู้รายงานพิเศษไม่จำเป็นต้องมีเงื่อนไขที่ว่ารัฐซึ่งถูกร้องเรียนจะต้องให้สัตยาบันต่อสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศหรือในภูมิภาค หรือเหยื่อผู้ถูกละเมิดที่กล่าวหาต้องใช้กลไกขอความช่วยเหลือภายในประเทศจดหมดเสียก่อน บุคคลสามารถยื่นข้อร้องเรียนได้ผ่านแบบสอบถามในระบบออนไลน์ ทางไปรษณีย์หรือทางอีเมล

อย่างไรก็ตาม ผู้รายงานพิเศษไม่สามารถดำเนินการได้ หากไม่ได้รับความยินยอมจากเหยื่อผู้ถูกละเมิด หรือผู้แทนทางกฎหมาย หรือสมาชิกครอบครัว และจำเป็นต้องได้รับความยินยอมให้ชื่อของเหยื่อปรากฏในการสื่อสารต่อรัฐบาลหรือผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้องด้วย กล่าวคือ รูปแบบหนังสืออุทธรณ์เร่งด่วนหรือหนังสือทางการของผู้รายงานพิเศษจะต้องมีชื่อของเหยื่อที่กล่าวหาอยู่ในนั้นด้วย เว้นแต่กรณีที่เหยื่อผู้ถูกละเมิด (หรือผู้แทน)

แจ้งอย่างชัดเจนถึงข้อกังวลเรื่องความมั่นคงปลอดภัย

กระบวนการเช่นเดียวกันนี้ใช้กับรายงานสาธารณะที่รวบรวมหนังสือทางการของผู้แทนพิเศษและหนังสือตอบรับจากรัฐบาลผู้ละเมิดด้วย¹²

เมื่อรัฐสมาชิกของสหประชาชาติพยายามที่จะให้ตัวแทนของตนได้รับเลือกในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน รัฐเหล่านี้มักให้ปฏิญาณและให้คำมั่นสัญญาโดยสมัครใจในประเด็นสิทธิมนุษยชน แต่คำปฏิญาณเหล่านี้มักจะคลุมเครือ ทำให้มีโอกาสอย่างจำกัดในการตรวจสอบ

ข้อเสนอแนะสำหรับการรณรงค์ในอนาคต:

- ใช้กลไกทางรัฐสภา ตามรายละเอียดในส่วนที่ผ่านมาในคู่มือนี้ กระตุ้นให้รัฐบาลของท่านเชิญผู้รายงานพิเศษเข้ามาเยือนประเทศของท่าน และให้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเสรีภาพในการนับถือศาสนาที่ให้กับรัฐบาลของท่านในรายงานของผู้รายงานพิเศษที่เสนอต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน หรือระหว่างการทบทวนรายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชน (Universal Periodic Review - UPR)¹³ สำหรับประเทศของท่าน

¹² รายงานหนังสือโต้ตอบ (communications reports) ได้รับการตีพิมพ์ร่วมกันโดยกระบวนการพิเศษสำหรับสมัชชาประชาชาติทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมที่เกิดขึ้น และมีบทสรุปโดยย่อเกี่ยวกับข้อกล่าวหาที่ส่งให้รัฐและองค์กรอื่น ๆ ที่เป็นผู้ละเมิดสิทธิ

¹³ กระบวนการ UPR เป็นกระบวนการทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของแต่ละประเทศในรอบ 4 ปี โดยรัฐสมาชิกอื่นองค์กรสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต่าง ๆ

และสมาชิกในภาคประชาสังคมสามารถยื่นรายงานและข้อเสนอแนะต่อรัฐในกระบวนการดังกล่าวได้

- ใช้รายงานของผู้รายงานพิเศษในการเสนอประเด็นสำคัญที่เป็นข้อกังวลทางกฎหมายเป็นการเฉพาะที่เกี่ยวกับเสรีภาพในการนับถือศาสนาและข้อกังวลต่อกรณีการละเมิดแต่ละกรณี
- หากว่ารัฐบาลของท่านพยายามรับเลือกตั้งในขณะมนตรี สิทธิมนุษยชนเข้าไปทำงานในกระบวนการร่างแถลงคำปฏิญาณของรัฐบาลเพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่ามีการให้คำมั่นสัญญาที่หนักแน่นเป็นรูปธรรมต่อเสรีภาพในการนับถือศาสนาอยู่ด้วย กิจกรรมที่แนะนำ ได้แก่ การยื่นหนังสือทางการต่อรัฐมนตรี การเปิดอภิปรายในรัฐสภา และการตั้งกระทู้ถามทั้งแบบปากเปล่าและแบบเป็นลายลักษณ์อักษร

วิธีการทำงานร่วมกับภาคประชาสังคม

ภาคประชาสังคมที่มีเสรีภาพและแข็งขันมีความสำคัญต่อประชาธิปไตยและหลักธรรมาภิบาล องค์การภาคประชาสังคมเป็นตัวแทนรณรงค์เรียกร้องให้กับสาธารณชน และทำหน้าที่ตรวจสอบรัฐบาล งานวิจัยและประสบการณ์เฉพาะทางขององค์กรเหล่านี้มีคุณค่าอย่างยิ่งสำหรับสมาชิกรัฐสภาที่พยายามเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนา ในรายประเทศ หรือในรายประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเสรีภาพดังกล่าว

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

หลายประเทศมีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์กรอิสระที่ตรวจสอบข้อกล่าวหาเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน

และให้ข้อเสนอแนะสำหรับการแก้ไขเขตเขตต่อรัฐบาลของประเทศนั้น ๆ ข้อเสนอแนะเหล่านี้ไม่ได้มีผลผูกพันทางกฎหมาย

แต่อาจใช้อ้างในการดำเนินคดีตามกฎหมายหรือในการรณรงค์ผลักดันเชิงนโยบายได้ ตัวอย่างเช่น ในประเทศเม็กซิโก ข้อค้นพบจากการตรวจสอบของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนต่อกรณีการข่มขู่ชุมชนศาสนาออกจากบ้านและที่ดินถูกใช้ในการรณรงค์เรียกร้องให้รัฐบาลดำเนินการแทรกแซงต่อกรณีดังกล่าว

บางประเทศมีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนในระดับภูมิภาคหรือระดับท้องถิ่นเช่นกัน ตัวอย่างเช่น ในประเทศอินเดีย รัฐส่วนใหญ่ภายใต้ระบบสหพันธรัฐมีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนประจำรัฐ ดังนั้นจึงแนะนำว่าควรยื่นรายงานเบื้องต้นเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนให้กับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนประจำรัฐก่อน แล้วจึงยกระดับการร้องเรียนในระดับประเทศหากจำเป็น

องค์กรภาคเอกชน (NGOs)

องค์กรภาคเอกชนที่น่าเชื่อถือจะจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายและทางกฎหมาย ที่อยู่บนฐานของงานวิจัยและการวิเคราะห์ซึ่งสามารถสนับสนุนสมาชิกรัฐสภาในการทำหน้าที่ตรวจสอบและพัฒนานโยบายได้

การร่วมมือที่มีประสิทธิผลในการรณรงค์เฉพาะเรื่องระหว่างสมาชิกรัฐสภา องค์กรภาคประชาสังคม และสื่อมวลชน สามารถกดดันรัฐบาลให้ดำเนินการต่อประเด็นที่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องร่วมกันได้ ภาคประชาสังคมควรถูกมองเป็นแหล่งข้อมูล

ที่สำคัญและเป็นพันธมิตรที่ขาดไม่ได้ในความพยายามปกป้องและส่งเสริมเสรีภาพในการนับถือศาสนา

ตัวอย่างของเครือข่ายภาคประชาสังคมที่ทำงานอย่างได้ผล คือ เครือข่ายเวทีต่อต้านความไม่อดทนต่อความแตกต่างและการเลือกปฏิบัติทางศาสนาแห่งยุโรป (European Platform against Religious Intolerance and Discrimination-EPRID) ซึ่งพยายามเสริมความเข้มแข็งให้กับนโยบายและแนวปฏิบัติด้านเสรีภาพในการนับถือศาสนาของสหภาพยุโรปผ่านการดำเนินงานร่วมกับสถาบันองค์กรภายใต้สหภาพยุโรปต่าง ๆ ในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 2018 เครือข่าย EPRID ได้เปิดตัวการรณรงค์เรื่อง ผู้ปกป้องเสรีภาพในการนับถือศาสนา (#FoRBDefender campaign) ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจมาจากการอภิปรายพูดคุยในระดับสหภาพยุโรปถึงวิธีที่ทำให้มีการปฏิบัติที่ดีขึ้นตามแนวชี้แนะของสหภาพยุโรปว่า ด้วยเสรีภาพในการนับถือศาสนา ขบวนการในสื่อสังคมออนไลน์ได้เชื้อเชิญให้ผู้คนจากทุกศาสนาและที่ไม่มีศาสนาได้ประกาศตนว่า “จะนับถือศาสนาหรือไม่ นั้นเป็นสิทธิของฉัน!” (Believe it or not, it’s my Right!) ซึ่งเป็นการสร้างความตระหนักรู้ถึงเสรีภาพในการนับถือศาสนา และเป็นการยืนหยัดร่วมกันกับนักปกป้องสิทธิมนุษยชนทั่วโลก

สื่อ

สื่อมีส่วนสำคัญในการสร้างอิทธิพลต่อการกำหนดวาระของรัฐบาล และความเห็นของสาธารณชน รวมถึงการสร้างความตระหนักรู้ สื่อท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการสร้างความตร

ะหนักรู้เกี่ยวกับเสรีภาพในการนับถือศาสนาในพื้นที่ชุมชนหรือภูมิภาค ในขณะที่สื่อระดับชาติมีแนวโน้มที่จะเป็นที่สนใจต่อรัฐบาล กำหนดประเด็นที่เป็นที่สนใจระดับชาติ และกระตุ้นความสนใจให้กับสื่อนานาชาติ

สมาชิกรัฐสภาสามารถสร้างความสนใจต่อการทำงานในประเด็นเสรีภาพในการนับถือศาสนาด้วยการร่วมทำงานกับสื่อ ด้วยวิธีดังต่อไปนี้

- ออกจดหมายข่าว
- เขียนบทความหรือบล็อกที่อยู่ในส่วนความคิดเห็นในหนังสือพิมพ์
- เขียนจดหมายร่วมกันถึงบรรณาธิการ
- เผยแพร่ข้อมูลในสื่อสังคมออนไลน์โดยตรง ได้แก่ เฟซบุ๊ก หรือทวิตเตอร์ ซึ่งนักข่าวที่ทำงานข่าวในระดับประเทศและนานาชาติประจำการอยู่

กิจกรรมที่แนะนำ:

- แชร์ข้อความบนสื่อสังคมออนไลน์เพื่อสนับสนุนเสรีภาพในการนับถือศาสนาในวันที่ 27 ตุลาคมของทุกปี ซึ่งเป็นวันเสรีภาพในการนับถือศาสนาหรือความเชื่อสากล เข้าเยี่ยมชมเว็บไซต์ #FoRBdefender และแชร์ข้อความแนะนำบนสื่อสังคมออนไลน์ อย่างเช่น

ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพทางความคิด มโนธรรมสำนึก ศาสนาหรือความเชื่อ ช่วยกันสร้างความตระหนักรู้ต่อเสรีภาพในการนับถือศาสนา #FORB และร่วมกันกับผู้คนจากทุกศาสนาและผู้ที่ไม่นับถือศาสนาจากทั่วโลกเพื่อประกาศว่า “จะนับถือศาสนาหรือไม่ นั้นเป็นสิทธิของฉัน!” [Believe it or not,

it's my Right!] <https://forb-defenders.org/take-action> #FoRBdefender @IPP_FORB

ลงมือปฏิบัติ

ลงมือปฏิบัติการณ์ในวันเสรีภาพในการนับถือศาสนาหรือความเชื่อสากล ในวันที่ 27 ตุลาคม

- แชร้อข้อความเพื่อสนับสนุนเสรีภาพในการนับถือศาสนาในสื่อสังคมออนไลน์
- ตั้งกระทู้ถามในรัฐสภาเกี่ยวกับประเด็นเสรีภาพในการนับถือศาสนา
- เสนอญัตติอภิปรายในรัฐสภาของท่านถึงสถานการณ์เสรีภาพในการนับถือศาสนาที่กิดขึ้นทั่วโลก

และแนวทางตอบสนองของรัฐบาล

- ทำหนังสือถึงผู้แทนพิเศษหรือทูตพิเศษด้านเสรีภาพในการนับถือศาสนาในประเทศของ ท่านเกี่ยวกับประเด็นข้อห่วงใยหรือรณรงค์ผลักดันให้มีการจัดตั้งตำแหน่งผู้แทนพิเศษหรือทูตพิเศษในด้านนี้ หากว่ายังไม่มี
- จัดตั้งกลุ่มระหว่างพรรคการเมืองในด้านเสรีภาพในการนับถือศาสนาในรัฐสภาของท่านเพื่อสร้างจุดสนใจร่วมกันสำหรับกิจกรรมการรณรงค์เชิงนโยบายในระยะยาว
- ติดต่อสำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการนานาชาติแห่งสมาชิกรัฐสภาเพื่อเสรีภาพในการนับถือศาสนาหรือความเชื่อ (IPPFoRB) เพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารล่าสุดเกี่ยวกับเสรีภาพในการนับถือศาสนาต่อสมาชิกรัฐสภา

ลิงค์ที่เกี่ยวข้องและข้อมูลเพิ่มเติม

ลิงค์ที่เกี่ยวข้อง

ฟอรัม-เอเชีย (Forum-Asia): เป็นสำนักงานเลขาธิการสำหรับเครือข่ายองค์กร

ภาคประชาสังคมด้านสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภูมิภาคเอเชีย และเป็นเสียงสำคัญที่สร้างการเปลี่ยนแปลงในภูมิภาค องค์กรนี้ยังเรียกร้องให้มีการจัดตั้งกลไกสิทธิมนุษยชนระดับภูมิภาคของเอเชียอีกด้วย

<https://www.forum->

[asia.org/](https://www.forum-asia.org/) เครือข่ายการประชุมภาคประชาสังคมอาเซียน/เวทีภาคประชาชนอาเซียน (ASEAN Civil Society Conference/ ASEAN Peoples' Forum-ACSC/APF): ฟอรัม-เอเชีย (Forum-Asia):

เป็นกลุ่มขององค์กรภาคประชาสังคมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่จัดกิจกรรมคู่ขนานระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน

โดยมีองค์กรสมาชิกที่หลากหลาย

ตั้งแต่องค์กรที่สนใจประเด็นสิทธิมนุษยชน

ไปจนถึงประเด็นด้านการค้าและสิ่งแวดล้อม

เครือข่ายนี้จึงมีขอบเขตการทำงานที่กว้างและ

เป็นตัวแทนของเสียงจากหลายกลุ่ม

องค์กรนี้มีเป้าหมายในการเปิดพื้นที่พูดคุยกับ

ผู้นำอาเซียนและสร้างพื้นที่ให้กับประชาชนทั่ว

ไปในการส่งเสียงเรียกร้องในประเด็นปัญหาของ

ตนเอง <http://www.acsc-apf.org/>

องค์กร CSW: องค์กร CSW (องค์กรร่วมใจชาวคริสต์ทั่วโลก [Christian Solidarity Worldwide])

เป็นองค์กรสิทธิมนุษยชนที่เชี่ยวชาญในเรื่อง

เสรีภาพในการนับถือศาสนาหรือความเชื่อ

ทำงานกว่า 20 ประเทศทั้งในเอเชีย แอฟริกา

ตะวันออกเฉียงกลางและลาตินอเมริกา

รายงานเชิงลึกเกี่ยวกับสถานการณ์เสรีภาพใน

การนับถือศาสนาในประเทศเหล่านี้สามารถสืบค้นได้ในลิงค์นี้

และยังมีบล็อกเกี่ยวกับประเด็นสิทธิมนุษยชน

ขั้นพื้นฐาน

ว่าด้วยเสรีภาพในการนับถือศาสนา

<https://www.csw.org.uk/>

เครือข่ายเวทีต่อต้านความไม่อดทนต่อความแตกต่างและการเลือกปฏิบัติทางศาสนาแห่งยุโรป (EPRID): เครือข่าย EPRID

เป็นเครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคม องค์กรศาสนาและบุคคลต่าง ๆ ที่ทำงานร่วมกันในระดับสหภาพยุโรปเพื่อส่งเสริมเสรีภาพในการนับถือศาสนาที่กำหนดไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน กติกาสากลว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และเครื่องมือกลไกสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศอื่น ๆ เคมเปญรณรงค์ #FoRBDefender ของ EPRID เชิญชวนผู้คนจากทุกศาสนาและผู้ที่ไม่นับถือศาสนาประกาศร่วมกันว่า “จะนับถือศาสนาหรือไม่ นั่นเป็นสิทธิของฉัน!” ซึ่งเป็นการสร้างความตระหนักรู้ถึงเสรีภาพในการนับถือศาสนา และเป็นการยืนหยัดต่อสู้ร่วมกันกับนักปกป้องสิทธิมนุษยชนทั่วโลก <http://www.eprid.eu/>

ข้อมูลสำหรับศึกษาเพิ่มเติม:

รายงานเชิงประเด็นรายหัวข้อและรายงานเฉพาะประเทศที่จัดทำโดยผู้รายงานพิเศษด้านเสรีภาพในการนับถือศาสนาแห่งสหประชาชาติ

ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบันและในอดีตมีขอบเขตการดำเนินงานในการเสนอบทวิเคราะห์เชิงลึกถึงการทำให้เสรีภาพในการนับถือศาสนาเกิดขึ้นจริงทั่วโลก

แพลตฟอร์มการเรียนรู้เกี่ยวกับเสรีภาพในการนับถือศาสนาหรือความเชื่อ (Freedom of Religion or Belief Learning Platform) เป็นแหล่งข้อมูลที่ช่วยให้บุคคล ชุมชนและผู้มีอำนาจในการตัดสินใจเชิงนโยบาย ได้เรียนรู้ สะท้อนความคิด และส่งเสริมเสรีภาพในการนับถือศาสนาหรือความเชื่อทั่วโลก <http://www.forb-learning.org/>

มูลนิธิเสรีภาพทางศาสนากับธุรกิจ (Religious Freedom and Business Foundation) ให้การศึกษาแก่ชุมชนภาคธุรกิจทั่วโลกเกี่ยวกับเรื่องเสรีภาพทางศาสนานับถือธุรกิจอย่างไร โดยสนับสนุนให้ภาคธุรกิจร่วมมือกับรัฐบาลและองค์กรภาคเอกชนส่งเสริมการเคารพเสรีภาพในการนับถือศาสนาหรือความเชื่อ <https://religiousfreedomandbusiness.org/about>

© Copyright CSW 2018. All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, transmitted, in any form or by any means, electronic, photocopying, mechanical, recording and/or otherwise without the prior written permission of CSW.

As Christians, we stand with everyone facing injustice because of their religion or belief.

 @IPP_FoRB
 /ippforb
<http://ippforb.com>

 +44 (0)20 8329 0010
 @CSW_UK
 /CSWUK
csw.org.uk

PO Box 99
New Malden
Surrey, KT3 3YF
United Kingdom